

NÉPÚJSÁG

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

2025. augusztus 22.,
péntek

LXXVII. évfolyam
187. (22053.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 2⁶⁰ lej)

Új kenyér ünnepe Marosvásárhelyen

Az itthoninak párja nincs a nagyvilágban

Fotó: Nagy Tibor

Ropogós, nemzeti szalaggal átkötött óriási kenyerek várták a marosvásárhelyieket augusztus 20-án, az új kenyér ünnepén, a Szent István-napi rendezvényen. A várba sereglettek azok, akik ma is fontosnak tartják az új kenyér megszentelését, a közös hálaadást, az összetartozás érzését és kereszténységünk letéteményesének ünnepét. Az új kenyeret történelmi egyházaink lelkészei áldották meg. A rendezvényen nem csak az új kenyeret

ízlelhettük meg az Eldi pékség jóvoltából, hanem bizakodással és reménységgel is feltarisnyáltak. A magyarok legfontosabb szimbólumát, a Szent Korona mását idén is kiállították. A műsort ez alkalommal is Kilyén Ilka színművésznő vezette.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Támogatás a villany-számlák kifizetésére

A Munkaügyi Minisztérium elindította azt a regisztrációs platformot, amelynek segítségével az alacsony jövedelmű személyek havi 50 lej értékű támogatásban részesülhetnek a villanyszámlák kifizetésére.

2.

Szent István Napja Budapesten

A tűzijáték alatt 45 530 különálló, megkülönböztethető pirotechnikai effekt (tűzijátékbombák, tűzmozsarok, kartácsok, római gyertyák, kométok, görögtűz, bombeták, szikraszökőkutak, lángeffektek, villanók, durranók) durrantak el uszályokról, pontonokról és három hídról.

4.

Bolyai János párbeszéde a kormányzóval

A Wohlgemuth és Bolyai János között lezajlott párbeszédre elsőként Benkó Samu hívta fel a figyelmet Bolyai János vallomásai című nagy sikerű és négy kiadást megért remekművében.

5.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Az ukrán konc

Vajda György

Azt mondják, hogy a politikában semmi sem az, aminek látszik. Az elmúlt napokban a világpolitika nagy sakkozói szimultánjátékra egy asztalhoz ültek Washingtonban. A béketárgyalásokat követő nyilatkozatokban azonban semmi konkrétum nem hangzott el. Ebből úgy tűnt, mintha csak látszólag próbálnák megoldani a helyzetet, és azt is Donald Trump amerikai elnök kezdeményezésére, aki úgy ültette maga köré az Ovális Irodában Európa „nagyjait”, mintha a beosztottjaival tartotta volna a reggeli munkaértekezletet. Ez világos térhasználati üzenet volt a nyilvánosság felé. Olyan volt ez, mint amikor a karmester a pulpituson állva irányítja a zenekart. S miközben a nyilatkozatok szerint a diplomaták azon dolgoznak, hogy előkészítsék a hármas csúcstalálkozót, amelyen Donald Trump, Vlagyimir Putyin és Volodimir Zelenskij vesz majd részt, az oroszok a napokban heves bombatámadást intéztek Ukrajna ellen, és a rakéták a magyarok által lakott Kárpátalját is elérték.

Mások – egyelőre elméletben – osztogatják a háború utáni koncot. A napokban Nicușor Dan államelnök kijelentette, hogy az Ukrajna újjáépítési folyamatában való részvétel szempontjából a logisztikai csomópontok, a konstancai kikötő és a Duna jelentik Románia aduit. Egyelőre azonban minden jel arra mutat, hogy Oroszország továbbra is húzni fogja az időt, és a felerősödő támadások is jelzések arra, hogy Vlagyimir Putyin nem adja fel követeléseit. Mint ismeretes, az európai vezetők előkészítették az Oroszország elleni 19. szankciócsomagot arra az esetre, ha Moszkva

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS

22

PÉNTEK

Ma **MENYHÉRT** és **MIRJÁM**,
holnap **BENCE** napja

Az év **234.** napja, hátravan **131** nap

6:295:09

20:2120:12

A nappal hossza:
13 óra 52 perc

Időjárás

Helyenként zivatar

Hőmérséklet:
max.: 25 °C
min.: 14 °C

naptár

Isten éltesse!

BENCE: a latin Vincentius férfinév Bencenc formájú rövidüléséből származik, jelentése pedig „győztes”.

VALUTAÁRFOLYAM BNR: 2025. augusztus 21.	
1 €	5,0578 lej
1 \$	4,3387 lej
100 Ft	1,2782 lej
1 g arany	466,1103 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai		
	2, 35, 15, 3, 16, +12	NOROC PLUS: 9, 0, 7, 3, 4, 6
	32, 8, 13, 20, 21, 15	SUPER NOROC: 6, 6, 9, 5, 0, 0
	15, 45, 11, 44, 8, 39	NOROC: 7, 2, 5, 2, 2, 2, 4

MEGYEI HÍREK

Forgalomkorlátozások a marosvásárhelyi vár környékén

Augusztus 22-én reggel 8 órától augusztus 25-én reggel 6 óráig forgalomkorlátozások lesznek érvényben Marosvásárhelyen a Vársétányon, az Avram Iancu utcától a vár felé, beleértve a két irány közötti csatlakozószakaszokat is – közölte a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal és arra kéri az autósokat, tartsák be a közlekedési jelzéseket, és használjanak alternatív útvonalakat a korlátozások ideje alatt. A forgalomkorlátozások a roma kulturális napok rendezvényei miatt lesznek érvényben, amelyek augusztus 22-24. között zajlanak a vár területén.

Felújítják a Nicolae Bălcescu utcát

Munkálatok miatt a hét elején lezárták Marosvásárhelyen a Szabadság utca és a Băneasa utca közötti szakaszt. Felmarják a régi aszfaltot, új kopóréteget öntenek, és szegélyköveket helyeznek el. A munkálatok idejére a forgalmat az Ion Heliade Rădulescu utcára terelték, így a 2B és 6-os buszok is ezen a kerülőútvonalon közlekednek – közölte a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

Már lehet jegyeket váltani a szeptemberi előadásokra

Az új évadban meghirdette már szeptemberi előadásait a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. Jegyek és bérletek személyesen a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház nagytermi jegypénztárában válthatók (nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9:00 és 19:00 óra között, telefonszám: 0365 806 865), vagy a helyszínen előadás előtt egy órával, valamint online a <http://nemzetiszhaz.ro/jegyek> honlapon.

Bővíti csapatát a Kamaszok Ifjúsági Színtársulat

A Kamaszok színészképzést hirdet gyerekeknek, 12 és 16 év közötti lányoknak és fiúknak, egy jó hangulatú, nemzetközileg és országos viszonylatban is elismert gyermekszíntársulatba. A jelentkezőknek lehetőségük adódik elsajátítani a színész mesterséget, beszédtechnikát, improvizációt; éneket és hangképzést tanulni, de önismereti és személyiségfejlesztési képzéseken is részt vehetnek. A felvételi a marosvásárhelyi várban zajlik, a vár Kapubástyájában, augusztus 25–30. között, minden délután 15 és 18 óra között! A felvételi vizsgához szükséges: két vers (kívülről), egy saját vagy irodalmi prózai történet, valamint egy-két dal (kívülről) és ritmusérzék.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Lehet regisztrálni

Támogatás a villanyszámlák kifizetésére

A Munkaügyi Minisztérium elindította azt a regisztrációs platformot, amelynek segítségével az alacsony jövedelmű személyek havi 50 lej értékű támogatásban részesülhetnek a villanyszámlák kifizetésére. A támogatás kizárólag az epids.mmuncii.ro oldalon történő regisztráció után igényelhető.

A következő kategóriában levők részesülhetnek támogatásban: azok az egyedül élő személyek, akiknek havi nettó jövedelme legfeljebb 1.940 lej, továbbá azok a családok, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az 1.784 lejt. A minimumjövedelem-támogatás (venit minim incluziv – VMI) kedvezményezettjei automatikusan bekerülnek a rendszerbe.

Fontos tudni, hogy a támogatás

csak romániai lakóhellyel vagy jogszertű tartózkodással rendelkező személyek számára érhető el. A 2025. július–augusztusi számlákra vonatkozó kérelmek beadási határideje szeptember 27.

A havi 50 lej összegű támogatás nem készpénzben és nem bankszámlára érkezik, hanem a postahivatalokban vehető igénybe, személyi igazolvány és a villanyszámla bemu-

tatásával. Egy fogyasztási helyre vonatkozik, és kizárólag villamosenergia-számlák kifizetésére használható fel 2026. március 31-ig. Az utalvány nem ruházható át.

Az internet-hozzáféréssel nem rendelkező személyek írásos kérelmet nyújthatnak be a lakóhely szerinti polgármesteri hivatalban vagy a postahivatalokban. A rendszerről bővebb információ a 021.93.09-es telefonos szolgálaton kapható román nyelven, illetve tájékoztatás kérhető a sprijinenergie@mmanpis.ro e-mail-címen is – tájékoztatta lapunkat az RMDSZ. (v.gy.)

Elszállítják a szabálytalanul parkoló autókat

Augusztus 25-től, hétfőtől Marosvásárhelyen életbe lép a 2025/49-es helyi tanácsi határozat, amely szerint a szabálytalanul parkoló, a forgalmat akadályozó, illetve az elhagyott vagy gazdátlan járműveket elszállítják a közterületről. A járművek csak az országos rendőrség vagy a helyi rendőrség írásos engedélye alapján szállíthatók el. A tanácsi határozat alapján egy gépkocsi elszállítása 800

lejbe kerül. Az autó 6–24 órás tárolásért 250 lejtt kell fizetni, a további napok tárolása naponta 50 lejbe kerül. Az elszállítás lemondása a helyszínen 300 lej, ugyanennyit kell fizetni, ha a szabálytalanul parkoló autót átszállítják egy másik, szabályos helyre. Az elektromos roller elszállításának díja 200 lej. A felsorolt díjak nem tartalmazzák a héát. Az említett díjak érvényesek a lovas szekerekre is.

Az elszállított járműveket a Raktár utca 24. szám alatt tárolják, itt kell kifizetni a lefoglalási, szállítási és tárolási díjat.

Bővebb információ a 0365-411-441-es telefonszámon kapható. Az autóelszállítással foglalkozó szolgálat diszpécser száma: 0730-040-207 a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel és külkapcsolati osztályának tájékoztatása szerint. (v.gy.)

A Liselotte és a május a mikházi Csűrszínházban

Szeptember 5-én, pénteken 19 órától a mikházi Csűrszínházban közki-vánatra újra előadják a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Akadémiai Műhelyének koprodukcióját, Pozsgai Zsolt Liselotte és a május című tragikomédiáját.

Liselotte „csinos, virágzásában lévő nő, kedves mosollyal, láthatóan rendezett körülmények között”, és a nagy Ő-re vár. Illetve egy Ő-re, bármilyenre, aki, úgy, ahogy, de alkalmas

arra, hogy megossza vele harmincas éveiben járó magányos életét. Ők pedig jönnek: rendre érkeznek Liselotte betegápolásért cserébe örökölt lakásába: a volt osztálytárs, a magas

Fotó: Vajda György

(v.gy.)

Átvehetik a HPV-szűrés eredményeit a vizsgálaton részt vevő nők

Átvehetik az eredményeiket azok a nők, akik részt vettek a Maros Megyei Sürgősségi Kórházban zajló ingyenes HPV-szűrésen június 16. – augusztus 7. között – közölte lapunkhoz eljuttatott közleményében az egészségügyi intézmény sajtóosztálya. Azokat a személyeket, akik az eredményeket elektronikus formátumban, e-mailben szeretnék megkapni, arra kéri, küldjék el erre vonatkozó igényüket a következő címre: comunicare@spitalmures.ro. Eddig a kórházban zajló méhnyakrákszűrési kampány keretében

összesen 1109 mintát vettek le, amelyek közül 1063-at feldolgoztak, és az eredmények átvehetők, további 46 minta pedig még feldolgozás alatt áll. Az eredmények átvétele személyesen lehetséges a 4056-os szülészeti-nőgyógyászati rendelőben, előzetes egyeztetés alapján, ezért reggel 8–10 óra között kell hívni a 0372.653.100-os számot (338-as belső szám). Az eredmények kiadása hétfőtől csütörtökig 14–15 óra között, pénteki napon pedig 13–14 óra között történik.

Módosult a magánnyugdíjakra vonatkozó törvény

A magánnyugdíj-megtakarításuk 30 százalékát vehetik fel egy összegben a nyugdíjba vonuló munkavállalók a kormány csütörtöki ülésén jóváhagyott jogszabálytervezet szerint – közölte a Pénzügyi Felügyeleti Hatóság (ASF) alelnöke, Ștefan Daniel Armeanu.

Sajtótájékoztatóján arról számolt be, hogy a kormány csütörtöki ülésén két módosítással hagyta jóvá a magánnyugdíjak kifizetését szabályozó törvénytervezetet. Az egyik módosítás szerint nyugdíjba vonulás után a megtakarítások legfeljebb 30 százaléka vehető fel egy összegben az eredetileg megszabott 25 százalék helyett. A másik módosítás 10 évről 8 évre csökkenti azt az időszakot, amely alatt havi részletekben kifizetik a jogosultaknak a fennmaradó összeget. Az ASF alelnöke emlékeztetett, hogy a tervezet elfogadása Románia OECD-csatlakozásának feltétele is.

A jogszabályjavaslatot a kormány elküldi a parlamentnek, amely szintén megvitatja, majd szavaz róla – tette hozzá. Arra a kérdésre, hogy mekkora adóval terheli az állam a magán-

nyugdíj-kifizetéseket, illetve mekkora jutalékot tartanak vissza az összegből a magánnyugdíjalapok, Armeanu közölte, hogy ez a kifizetés módjától függ. Elmondta, hogy a megtakarítás 30 százalékanak egy tételben való felvételekor a 3000 lejt meghaladó részből levonnak 10 százalék egészségbiztosítási járulékot, az így megmaradó összeget pedig tőkenyereséggel terhelik. Ez azt jelenti, hogy a teljes megtakarítás 12-13 százaléka illeti meg az államot. Ha azonban a nyugdíjas részletekben veszi fel a megtakarítását, amelyek összege nem haladja meg a 3000 lejt, akkor járulékot és adót sem kell fizetnie. „Tehát nyilvánvalóan megéri részletekben felvenni a pénzt” – magyarázta. Hozzátette, hogy a magánnyugdíj-kifizetési alapok havi 0,05 százalékos jutalékot tartanak vissza a megtakarítás teljes összegéből, a kifizetésekor nem kérnek jutalékot. Armeanu elmondta azt is, hogy a kötelező magánnyugdíj-megtakarítások örökölhetők, és a törvénytervezet előírásai a nyugdíjrendszer harmadik pillérében történő kifizetésekre is alkalmazandók. *(Agerpres)*

Közvitán az egészségügyi ágazatot érintő módosítások

Az Egészségügyi Minisztérium Facebook-oldalán közzétett bejegyzésben Alexandru Rogobete tárcavezető hangsúlyozta: a reformhoz nem szlogenekre van szükség, hanem világos szabályokra és „bátorságra a bevett gyakorlatok megváltoztatásához”. A miniszter az elmúlt napokban egyeztetett a terület szakembereivel és a szakszervezetek, valamint a betegek egyesületeinek képviselőivel is, valamennyi javaslatukat komolyan megvizsgálták, így a rendelet végső változata eleget tesz a valós igényeknek.

„Nem megszorításokról van szó, hanem a források hatékonyabb felhasználásáról és egy működőképesebb, igazságosabb és átláthatóbb rendszerről” – fogalmazott Rogobete. A bejegyzésben kiemelték a tervezetbe foglalt fontosabb intézkedéseket is. Az egyik ezek közül lehetővé tenné a kórházak számára, hogy társuljanak közös orvosi tevékenységek, kutatás, beruházások, valamint gyógyszerek és felszerelések beszerzése céljából. Ez a források hatékonyabb felhasználásához és jobb szolgáltatásokhoz vezetne, „a kórházak közötti felesleges versengés nélkül” – magyarázták.

Egy másik intézkedés szerint változtatnak a kórházmene-

dzseri versenyvizsga megszervezésén, és új kritériumrendszert vezetnek be az igazgatók munkájának értékelésére. A kórházmenedzserek munkaszerződése négy évre fog szólni, és tevékenységüket évente kiértékelik. „Ha nem sikerült elérniük a célkitűzéseket, megszűnik a szerződésük” – tették hozzá. Hasonlóképpen az osztályvezető orvosok feladatkörét is egyértelműen megszabják, és munkájukat évente kiértékelik.

A tervezet szerint megerősítik a családorvosi rendelők szerepét a rendszerben, ugyanakkor 2026-tól változik a finanszírozásuk, amelyet 80 százalékbán a pácienseknek nyújtott szolgáltatások határoznak majd meg, és mindössze 20 százalékkal járul hozzá az úgynevezett fejenkénti díj. A járóbetegszakellátásban a szolgáltatásonkénti pont értéke október 1-től 6,5 lejre, jövő év elejétől pedig 8 lejre nő.

A tervezet 10 évvel meghosszabbítja a európai egészségügyi kártyák érvényességét a 65 éven felüli nyugdíjasok esetében, a gyermekeknél pedig a 18 éves kor betöltéséig. Ugyanakkor a tervezet megteremti a feltételeket a kórházak „átlátható és teljesítményalapú finanszírozásához”, illetve bevezeti a stratégiai fontosságú kórház fogalmát – áll még a minisztérium bejegyzésében. *(Agerpres)*

Súlyos orosz légitámadás Ukrajnában

Rakétataéálat érte Munkácsot

Az orosz hadsereg több mint hatszáz rakétát és drónt vetett be ukrajnai célpontok ellen csütörtökre virradóra, az eddigi adatok szerint egy ember meghalt, sokan megsebesültek, és komoly anyagi károk keletkeztek. Munkácsot is komoly támadás érte – közölték katonai és helyhatósági forrásokra hivatkozva ukrán hírügynökségek és hírportálok.

A légierő parancsnokságának csütörtök reggeli Telegram-jelentése szerint a múlt éjjel az orosz hadsereg 40 különböző típusú rakétával és 574 csapásmérő, illetve álcadrónnal támadt ukrajnai célpontokat. A légvédelemnek 31 rakétát és 546 drónt sikerült megsemmisítenie, illetve eltérítenie eredeti pályájáról. Tizenegy helyen érték célt a támadó eszközök, három helyen pedig lezuhanó roncsok okoztak károkat.

Munkácson két rakéta csapódott be egy iparvállalat területére – közölték országos és Kárpátalja megyei hírportálok a helyi önkormányzat, Miroslav Bileckij megyei katonai kormányzó és a katasztrófavédelem közösségi platformokon megosztott információi alapján. A legfrissebb rendőrségi jelentés szerint 15 ember megsebesült a támadásban, kettejük állapota súlyos.

Andrij Szibiha külügyminisztert idézve az Interfax Ukrajina hírügynökség jelentette, hogy a munkácsi üzem egy amerikai tőkével elektronikai termékeket gyártó vállalat. Ez teljes egészében polgári objektum, semmi köze a védelmi iparhoz vagy a hadsereghez – tette hozzá. Ez nem az első eset, hogy orosz támadás ér amerikai vállalatot Ukrajnában, ugyanis az év elején a Boeing kijevi irodáit érte légicsapás – emlékeztetett az ukrán külügyminiszter. A szerda éjszakai támadások azt is bizonyítják, hogy sürgősen meg kell erősíteni Ukrajna légvédelmét további rendszerekkel és elfogó rakétákkal – összegezte Szibiha.

Az elektronikai üzemben mintegy hétezer négyzetméteren

keletkezett tűz és sűrű füst, és emiatt a hatóságok felszólították a városban és környékén élőket, hogy zárják be lakásuk ablakait, és csak indokolt esetben menjenek ki az utcára. Az egy haláleset Nyugat-Ukrajna legnagyobb városában, Lvivben történt, ott hárman megsebesültek az éjszakai légitámadásban – közölte az Ukrajninszka pravda hírportál Makszim Kozickij megyei katonai kormányzó és a katasztrófavédelem Telegram-bejegyzéseire hivatkozva. Huszonhat lakóház, egy óvoda- és egy bírósági épület, valamint egy ipari épület megrongálódott, tizenegy lakásból ki kellett költöztetni a lakókat – közölte a megyevezető.

Az orosz hadsereg rakétákkal és drónokkal végrehajtott kombinált légicsapást mért Ukrajnára, az eddigi adatok szerint 12 ember sérült meg a Kárpátalja második legnagyobb városát, Munkácsot ért rakétacsapásban – jelentették ukrán országos és megyei hírportálok a Munkácsi Városi Tanács hivatalos Facebook-oldalán közzétett információk alapján. Reggel helyi idő szerint 7 óráig a sürgősségi mentőszolgálat 10 embert vitt be a Szent Márton kórházba, 2 személy pedig önállóan fordult orvosi segítségért. Minden sebesültnek időben orvosi segítséget nyújtottak, és minden szükséges ellátást megkapnak, állapotuk stabil – áll a munkácsi önkormányzat közleményében. Korábban a helyi és országos hírportálok közölték, hogy az éjszakai kombinált légitámadás során rakétatalálat érte az egyik munkácsi iparvállalatot, ahol tűz ütött ki, a katasztrófavédők a következmények elhárításán dolgoznak. A város lakóit arra kérték, hogy zárják be az ablakokat és lehetőség szerint ne menjenek ki az utcára.

„Ez a bűncselekmény ismét bizonyítja: az ellenség még a hátországbán, a polgári célpontokat is megpróbálja támadni. A cél egyértelmű – megfélemlíteni az embereket” – közölte hivatalos Facebook-oldalán Miroslav Bileckij, Kárpátalja megye katonai kormányzója. *(MTI)*

OR SZ Á G – V I L Á G

Földrengés volt Buzău megyében

A Richter-skála szerint 3,2-es erősségű földrengés volt csütörtökön 11 óra 2 perckor Buzău megyében – közölte az országos földfizikai intézet (INCDFP). A földmozgás 140 kilométeres mélységben következett be. Epicentruma 48 kilométerre volt Focșani-tól, 51 kilométerre Buzăutól, 70 kilométerre Sepsiszentgyörgytől és 77 kilométerre Brassótól. Augusztusban eddig 12 földrengés volt Romániában, erősségük a Richter-skála szerint 2 és 3,7 között váltakozott. Az idei év legnagyobb, 4,4-es erősségű földrengéseit Buzău megyében regisztrálták február 13-án, illetve Vrancea megyében május 11-én. A múlt év legnagyobb, 5,4-es erősségű romániai földrengése szeptember 16-án következett be Buzău megyében. *(Agerpres)*

Román tűzoltók Spanyolországban

Ötvenegy romániai katonai tűzoltó utazott Spanyolországba, hogy segítsen az ottani hatóságoknak az erdőtüzek oltásában – tájékoztatott csütörtökön a belügyminisztérium katasztrófavédelmi főosztálya (DSU). A közlemény szerint a tűzoltókat a román légierő egyik C-130 Hercules típusú repülőgépe szállította Spanyolországba csütörtök reggel. A romániai katonai tűzoltók a Galicia régióbeli Ourense közelében segítenek majd az erdőtüzek megfékezésében. Az országban pusztító erdőtüzek miatt Spanyolország aktiválta az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusát. A segítségkérésre több tagállam, köztük Franciaország, Németország, Csehország és Szlovákia is reagált. A romániai katonai tűzoltók finnországi kollégáikkal közösen vesznek részt a galíciai bevetésekben. *(Agerpres)*

10 év börtönbüntetést kapott Vlad Pascu

Jogerősen tíz év letöltendő börtönbüntetésre ítélte csütörtökön a Konstanca megyei ítéltábla a 2 Mai településen drogos állapotban vezetve két fiatal halálra gázoló Vlad Pascut. Az ítéltábla elutasította Pascu fellebbezését, és helybenhagyta az első fokon eljáró mangaliai bíróság idén januárban kimondott ítéletét. A bírák elutasították az áldozatok családjának fellebbezését is, amelyben szigorúbb büntetést követeltek. A bíróság januárban arra kötelezte a Romániai Gépjármű-biztosítók Irodáját (BAAR), hogy fizessen ki 700 ezer, illetve 640 ezer euró kártérítést a balesetben elhunyt két fiatal családjának, valamint további 100 ezer, 50 ezer, illetve 250 ezer eurót a három sérültnek. Az ítéltábla az 50 ezer eurós kártérítés összegét 20 ezer euróra csökkentette, a többi összeg változatlan maradt. Vlad Pascu 2023 októberében állította bíróság elé a mangaliai ügyészség gondatlanságból elkövetett emberölés, gondatlanságból elkövetett testi sértés, alkohol vagy más tiltott szer hatása alatti járművezetés és a baleset helyszínének elhagyása miatt. A vádirat szerint 2023 augusztus 19-én az akkor 19 éves fiatalember drogok hatása alatt vezetett, és autójával az út szélén haladó gyalogosok közé hajtott a tengerparti 2 Mai település bejáratánál. A balesetben meghalt egy 20 éves lány és egy 21 éves fiatalember, további három fiatal pedig megsérült. Vlad Pascu a gázolás után elhajtott a helyszínről. *(Agerpres)*

Az ukrán konc

(Folytatás az 1. oldalról)

magatartása miatt nem sikerül megvalósítani a békét vagy a tűzszünetet. Kérdés az, hogy ez miként hat majd Oroszországra, illetve miként befolyásolja az amúgy is igen instabil európai és ezen belül a romániai gazdasági helyzetet. Merthogy sejtésem szerint pontosan itt van a kutya elásva. A háttérben dül az a fajta gazdasági és természetesen politikai térfelosztás, amiből a jelenleg helyzetbe került országok kivennék majd részüket a háború után. Donald Trump nem rejtette véka alá, hogy az amerikaiak szeretnék kiaknázni Ukrajna altalajkincsének nagy részét. Az unió mezőgazdasága is függ az ukrántól, ez meglátszott az ellenőrizetlen gabonaexport által kiváltott válságkor is. Továbbá ott van az orosz földgáz- és kőolajexport is, amelytől több európai ország (köztük Magyarország, de még Németország is) igencsak függ. Amerika sem áll jól, hiszen Trump elnök vámpolitikája is elsősorban a megingó gazdasági helyzeten próbál segíteni, természetesen a megemelt vámtarifákkal sújtott országok kárára. S azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy mind Amerika, mind Oroszország, mind pedig Európa nyakában liheg Kína, a világ legjobban fejlődő országa, és ott vannak a kőolajban gazdag arab országok is, amelyeknek szava lehet a háború utáni újjárendezésben. A békétárgyalások igazi téje az, hogy ki mekkora szeletet, koncot kap Ukrajnából, és miként rendeződik majd el az egyensúly a világ gazdasági térképén. A többi politika...

Szent István napja Budapesten

Augusztus 20-án, az államalapítás ünnepén Budapest számos pontján koncertek, előadások, gyerekfoglalkozások voltak. Kiemelt rendezvény volt a Szentjobb körmenet és Európa legnagyobb tűzijátéka és drónshow-ja, amely megkoronázta az ünnepségsorozatot.

Fotó: Bodnár Boglárka (MTI)

Az állami ünnep légi parádéval indult a Duna felett, majd Szent István-napi díszünnepséggel folytatódott a Kossuth téren, ahol felvonták Magyarország lobogóját, majd le tették az esküt az újonnan végzett honvédtisztjelöltek. A nap folyamán a Csárdafesztiválon Pál István Szalonna és Bandája jubileumi koncertje volt. A Magyar Ízek Ut-cájában meg lehetett kóstolni az ország kenyerait és tortáit. A Szent István-napi kenyeret a Várkert Bazárban szeletelték fel.

A Művészkertben délelőtt a Káláka koncertjét tartották, délután irodalmi ihletésű előadások keretében színpadra lépett a 80 éves Hobo is. A Varázsligetben Bodrogi Gyulával találkozhattak a kisebbek és a nagyobbak, aki Süsüről be-

szélt. Az aktívabb szórakozásra vágyókat a Családi élményszigeten várták, ahol Rubint Réka sportbetmutatót tartott, este Zoltán Erika, majd a Band of StreetS lépett színpadra. A budai várban, a Tóth Árpád sétányon található Hősök útján nyolc sorsfordító döntés történiáját mutatták be hagyományőrző csoportok.

A Szent István-nap csúcspontja minden évben a 21 órakor kezdődő tűzijáték és drónshow, a Tűz és fények játéka volt, amelyet több százezren követtek végig a Dunaparton és a környéken. A szervezők szerint Európa legnagyobb tűz és fényjátékát mutatták be. A mintegy 35 perces műsorban, ahol az öreg pásztor meséit folytatta Körtvélyessy Zsolt és Pápai Erika színmű-

vész a Szent István király megkoronázása utáni időkről, az Árpád-házi királyok korai éveiről és Szent László csodás tetteiről meséltek. A történetet Ugron Zsolna írta, a zenét Elek Norbert szerezte, a művészeti koncepció Iványi Árpád és Réti Barnabás érdeme, a tűzijáték látványtervét pedig a díjnyertes Seres Anikó készítette – írták. A tűzijáték alatt 45 530 különálló, megkülönböztethető pirotechnikai effekt (tűzijáték bombák, tűzmozsarak, kartácsok, rómaigyertyák, kométo, görögtűz, bombetták, szikraszökőkutak, lángeffektek, villanók, durranók) durrantak el uszályokról, pontonokról és három hídról. A műszaki tervezésben húsz, míg a fizikai telepítésben és lövésben további hetven tapasztalt pirotechnikus vett részt. Továbbá több mint 100 ember dolgozott az úszóművek összeszerelésén, daruzásán, vízre helyezésén és a vízen való mozgatásán. Az előkészítés hat hónapon át zajlott. A drónshowt a Visual Europe Group valósította meg: 1300 drón precíz mozgatásával.

Kovács Zoltán, a nemzetközi kommunikációért és kapcsolatokért felelős államtitkár Facebook-oldalán közölte, hogy az augusztus 20-ai nemzeti ünnep biztonságos lebonyolításáért felelős operatív törzshöz napközben beérkezett információk alapján elmondható, hogy a Szent István-napi rendezvények rendben zajlottak, és említésre méltó fennakadás nélkül fejeződtek be.

(MTI hírösszefoglaló)

Az itthoninak párja nincs a nagyvilágban

(Folytatás az 1. oldalról)

Becsüljük a kenyeret, szent dolog, Isten ajándéka

Az idei köztéri ünnepség főszervezője a Parapács Egyesület volt, az ünnepi beszédek sorát elnöke, *Jakab István* kezdte, aki a hálaadás fontosságát emelte ki, azt, hogy békében tudunk asztalt teríteni, s van kenyér az asztalunkon.

– Gyermekkorunkban arra tanítottak, hogy becsüljük a kenyeret. Az új kenyér ünnepe a megújulás és az erkölcsi megerősödés lehetősége. Évről évre megtanít hálásnak lenni, megbecsülni mások munkáját, és megtanít itthon maradni. Bárhol is járunk a világban, megtapasztalhatjuk, hogy a kenyérnek itthon a legjobb az íze. Ha szülőként hálások vagyunk, akkor tanítsuk gyermekeinket is a kenyér megbecsülésére. Cseh Gáborral együtt évről évre érezzük a készte-tést, hogy Szent István napján megszervezzük az új kenyér ünnepét. Első alkalommal, a tiltás ellenére, gyermekeim ott voltak a Keresztelő Szent János-plébánia udvarán tartott ünnepségen a Szent Korona őrzőiként – fogalmazott az elnök.

Ezer esztendő – hűség, hit és közös akarat

Ezer esztendőket még a népek is csak csodák révén élhetnek – írta Illyés Gyula. Nem a csodán van a hangsúly, hanem az ezer esztendőn. Mert ezer évet megélni, megőrizve nyelvünket, kultúránkat, nemzeti identitásunkat, nem mindennapi teljesítmény. Szent István államalapító munkája éppen ebben a távlatban nyeri el valódi jelentőségét. Egy

Fotó: Nagy Tibor

olyan döntéssorozatot indított el, amely nemcsak egy új állam, hanem egy új értékrend egy új jövőkép alapját is jelentette. Ha Szent István másként dönt, nem biztos, hogy itt lennénk, és ünnepelhetnénk együtt a magyar állam ezer évét. Hogy a magyarság nem tűnt el a történelem süllyesztőjében, nem csupán a szerencsének vagy a csodának köszönhető, sokkal inkább azoknak a döntéseknek és a mögöttük álló munkának, melyet királyaink, vezetőink s a hétköznapi emberek tettek a nemzet fennmaradásáért. A csoda, ha van, mindig kitartásból, hűségből, hitből és közös akaratból születik. Augusztus 20-a az összekapcsolódás ünnepe, a kenyér a megélhetés, a mindennapi munka gyümölcse, ugyanazt az alapot jelképezi, amit Szent István is lefektetett, egy biztos rendet, amelyben mindenkinek benne van a

munkája. A nemzet akkor maradhat fenn, ha van mit ennie, még inkább, ha van miért és kiért vetnie, dolgoznia és építenie. Ez az ünnep a hálaadás is a teremtő munkáért, a szülőföldért, azért a közösségért, amelynek tagjai vagyunk. A nemzet akkor képes megmaradni, ha hű marad önmagához, ha képes felismerni a jövőbe vezető utat. István öröksége ma is arra tanít, hogy csak azok az értékek tudnak jövőt építeni, amelyek kiállták a próbát időben és lélekben egyaránt. A következő ezer év sorsa a mi kezünkben van – mondta *Percze László*, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának konzulja.

Marosvásárhely erőit merít a jövő építéséhez

Kovács Mihály Levente, Marosvásárhely alpolgármestere hangsúlyozta, hogy ez az ünnep egyszerre

szól a múlttól és a jövőről, emlékeztet minket arra, hogy honnan jövünk és merre tartunk. Amikor elkezdtük augusztus 20-át ünnepelni, azt üzentük, hogy Marosvásárhely nemcsak tiszteli a múltját, hanem közösen akarja azt megélni. Marosvásárhely ebből az ünnepből erőt merít a jövő építéséhez. Közösségként hisszük, hogy van mit építenünk, van miért összefognunk. Szent István öröksége arra tanít bennünket, hogy a hit, a közösség szolgálata és a jövőbe vetett bizalom erősebb minden nehézségnél. Augusztus 20-a mindig több volt egy egyszerű történelmi megemlékezésnél, ez a nap híd a múlt és a jelen, a hagyomány és a jövő között. Híd, amely összeköti az őseink által ránk hagyott értékeket a gyermekeink álmaival. Marosvásárhelyen még erősebben érezzük ennek a napnak az üzenetét, e sokszínű városban nap mint nap megtapasztaljuk, mennyire fontos a párbeszéd, az egymásra figyelés, az együttműködés. Tudjuk, hogy hagyományaink tisztelete adja közösségünk erejét, a jövőt közösen építhetjük. Ma újra kimondjuk: hiszünk abban, hogy a közös munka, a közös felelősség és a közös remény vezethet minket előre. Marosvásárhely jövője azon múlik, mennyire tudunk egymás felé hidakat építeni – fogalmazott Kovács Mihály Levente alpolgármester.

Hála azért, hogy most is vannak szántóvetők

A történelmi egyházak képviselői idén is megszentelték az új kenyeret. *Csenteri Levente* református lelkipásztor, a Maros-Mezőségi Egyházmegye esperese a 65. zsolnárt olvasta fel, az új kenyeret *Péter Artúr* római katolikus főesperes ál-

dotta meg. Imát mondott *Nagy László* nyugalmazott unitárius lelkész. Imájában hálát adott a kenyérért, az ünnepi érzésért, az együttlétért, hogy közösségben oszthattuk meg az örömet.

– Tudjuk, hogy milyen hosszú az út, amíg a szántóvető ember az asztalra teszi a kenyeret, tudjuk, mennyi veríték csordul végig az arcon, amíg a földtől elérkezünk a kimen-céig. Akik közel születtek a föld-höz, tudjuk, hogy hányszor gyöngyözött verejték édesanyánk, nagyanyánk homlokán, amíg dagasztották, amíg a tésztát a kemencébe tették, amíg kiszedték és felvágták. Most megvásároljuk a kenyeret, s természetesnek vesszük, hogy van. Hála azért, hogy most is vannak szántó-vető és kenyeret sütő emberek! Köszönet, hogy az édesanyák és édesapák igaz szeretettel teszik a táplálékot a mindennapi asztalra – foglalta össze gondolatait imájában a lelkész. Az áldást *Papp Noémi* evangélikus lelkész mondta. Az új kenyér ünnepén a Borsika néptáncegyüttes magyarpalatkai táncokat mutatott be, Barabási Réka csengő hangú 6. osztályos lány, a Borsika tagja népdalokat adott elő. Szabó Előd, a közönség kedvelt énekes a Kell még egy szó című dalt énekelt. A rendezvény a kétszeres Fonogram-díjas Kerekes Band koncertjével zárult.

Igazán finomra sikerült az idei új kenyér, amit mindenki megkóstolhatott. A Borsika együttes tagjai kosarakkal járták körbe a nézőteret, s kínálták meg az ünneplőket.

Az óriáskenyereket ez alkalommal is az Eldi pékség biztosította, amiért köszönetet mondtak a tulajdonosoknak, Kabai Eleknek és Kabai Elek Csabának, Tőkés Tibor pékmesternek és segédjének.

974. szám

SZERKESZTETTE: BENEDEK ISTVÁN

Bolyai János párbeszéde a kormányzóval (1.)

Oláh-Gál Róbert

A történelmi kort tekintve az olvasók talán a kormányzó alatt Kossuthra gondolnak, de Bolyai Jánosnak nem volt módja vele találkozni, mert Kossuth Lajos sohasem járt Marosvásárhelyen, Bolyai János pedig nem hagyta el Marosvásárhelyt Kossuth rövid kormányzósága idején. Tény, hogy írt egy nagyon naiv hangvételű levelet Kossuthnak, amikor is az ideiglenes kormánytól kérte a nyugdíja folyósítását. Azt a gyerekes záradékot fűzte hozzá, hogy mikor visszatér a Habsburg-hatalom, akkor majd visszafizeti az ideiglenes magyar kormánynak a nyugdíja ellenértékét.

A címben írt kormányzó nem más, mint a Bach-korszak első katonai és polgári kormányzója, Wohlgemuth Lajos tábornagy. A Wohlgemuth és Bolyai János között lezajlott párbeszédre elsőként Benkő Samu hívta fel a figyelmet *Bolyai János vallomásai* című, nagy sikerű és 4 kiadást megért remekművében. Viszont Benkő Samu – Bolyai Jánost „tévesen” idézve – 1851. november 24-re teszi a Bolyai János és Wohlgemuth kormányzó között lezajlott párbeszédet.

Benkő Samu nagyszerű művének 165. oldalán írja:

„Miközben e ködvárat építgette, alapos leckét kapott Wohlge-

rális előtt Bolyai János is megjelent „tartozás- vagy kénytelen kötelességből”. A találkozóra előre készült. Napi teendőinek 1851. november 24-i feljegyzése szerint magával szándékozott vinni az Üdv-tan német nyelvű szövegét, s ugyanakkor őrnagyi rangért, „álladalmi tanácsnoki” címért s 200 pengő Rhf. személyes díjpótlékért akart folyamodni. <474>”¹

Viszont 1851. november 24-én Wohlgemuth már halott volt, mert

lanjában lakott, a vár mellett, a Szabók bástyájával szemben. Tehát csak lesétált a vár mellett, és bement a Teleki-házba. Valószínűnek tartom, hogy felvette mérnöktiszti díszruháját, amely már önmagában tekintélyt adott neki, ugyanis a mérnöktiszteknek teljesen más díszruhájuk volt, mint a seregek tisztjeinek.

A párbeszédet Bolyai János utólagosan rekonstruálhatta igen értékes kézírataiban, melyet bárki

A Teleki-ház az 1940-es években. Itt fogadta Wohlgemuth kormányzó Bolyai Jánost (a kép forrása Csepreghy András–Csepreghy Henrik: Üdvözet Marosvásárhelytől, Mentor, 2002, kép: 258.)

Wohlgemuth kormányzó (a kép forrása: Wikipédia)

muth tábornoktól, Erdély katonai és polgári kormányzójától. A Marosvásárhelyre látogató osztrák gene-

1851. április 14-én Pesten tüdőbajban elhunyt. De még pontosabb információt kaphatunk Sebestyén (Spielmann) Mihály történész *Időtár II.* című, 2010-ben megjelent értékes és hiánypótló kötetének 48. oldalán, ahonnan egészen pontosan megtudhatjuk, hogy „1849. augusztus 9-én Wohlgemuth báró, osztrák katonai kormányzó számára a tanács Teleki Domokos vármelléki házát jelöli ki a másnapi szállásul. A megszállók hada egy lengyel lovasezreddel egészül ki.”

A mi szempon-tunkból ez nagyon fontos információ, mert akkor Bolyai János a Németvárosi utca (mai Bulevárd) 1004. számú saját ingat-

megtekinthet a Teleki–Bolyai Múzeum Bolyai-gyűjteményeiben. A párbeszéd Bolyai János által lejegyzett szövegét teljes terjedelemben közölte aztán Benkő Samu *Bolyai János marosvásárhelyi kézíratai* c. gyűjteményes kötetében. Idézzük fel ezt a „kihallgatást”, mert akik mélyebben meg szeretnék ismerni Bolyai János jellemét, azoknak kifejezetten ajánlott a szöveg alapos átolvasása és átgondolása.

„A magyar ügyben kételyen kívül sok jó is van, mint ezt még az erdélyi osztrák katonai és polgári kormányzó Wohlgemuth is elismerte vagy átlátta, midőn Maros-Vásárhelyt megfordultamkor nála tartozás vagy kénytelen kötelességem szerint, szokott bemutatás vagy önjelentés és kül-tisztelkedés végett megjelenvén s kilétemet megmondván, nevem hallására nagyon szüvösön fogadván, azonnal azt kérdezte németül:

– „Ön magyar úgy-e?!” mire midőn

– „Az vagyok igen is, Kegyelmes Úr”-ral feleltem volna, azt viszonozá:

– „Hiszem az semmit sem tesz,

bár volnék én is magyar, van a magyar ügyben sok jó is; én bécsi születés(ű) vagyok”, mihez azonban, jól kezdődött beszédje után hasonló jó hangulatúlag, de kissé meglepő fordulatú, persze osztrák szellemben azt tevé hozzá:

– „de a bécsiek vagy honombeliek rosszul viselték magukat”, mire én azt felelém:

– „mint többnyire minden dolognak van jó és rossz, világos és árnyék-oldala vagy fele, s a jól használva leghasznosb szer is visszaélve vele, mint a beretva az avval bánni vagy jární nem tudó kezében, ártalmassá válhatik: úgy igenis a magyar ügyben is kételyen kívül sok jó is van, bárís az út és módja a kivitelnek elég szerencsétlen volt: a jövő iránt pedig a Nagy Méltóságodéhoz hasonló belátás és szelídség mellett, mind a mellett a legjobb reményt táplálhatjuk az okos megelőző vagy nekünk példaadó bécsieket csak követett (szegény) magyarokra nézve is”; mire a kormányzó:

– „Valamit a fő-bűnösökre nézve tenni kell, azaz: kénytelen vagyok némi büntetést szabadni vagy adatni vagy méretni rájuk”, azonban

– „Jelenleg Csík fele szándoklok menni, de rossz az út” s a többi;

Ilyen volt a mérnöktiszti egyenruha, melyben Bolyai János megjelent a kormányzó előtt. (A kép forrása Ács Tibor: Bolyai János új arca – a hadi mérnök, Akadémiai Kiadó, Bp. p. 145.)

Vége gondolván azt: hogy ideje lesz elbúcsúzniom, azon jó-szavakkal bocsáta el:

– „A legjobbat kívánom Önnek, és óhajainak teljesülését.”¹»

Eddig tartott Bolyai János kihallgatását rekonstruáló kézírata. Kétségtelen, hogy ez volt Bolyai János életében a legmagasabb rangú államférfi, aki szóba állt vele. Gondolom, hogy Bolyai János nem tudta, hogy Wohlgemuth képzett matematikus, aki tanított az akadémián, de aztán a harctérre vonult, és kiváló hadvezér lett! A harctéren szerzett érdemeiért kétszeres Mária Terézia-érdemrendet kapott, és bárói rangra emelték.

Bolyai Jánosnak is szándékában állt, hogy kérvényezze a magas rangú Mária Terézia-érdemrendet a geometria terén kifejtett kutatásaiért. Nagyon logikusan megindokolta, hogy tudatában van annak, hogy a Mária Terézia-érdemrendet csak a harctéren szerzett hőstettekért lehet elnyerni, de ideje volna, hogy a szellemi harctéren bizonyított cselekedetekért is hasonló elismeréseket osztogasson az uralkodói ház. Persze ez nem csak akkor, hanem ma is kicsit naiv elképzelés, hogy a szellemi munkát is éppen úgy értékeljék, mint a politikai tevékenységet! (Lám csak, napjainkban is különösen aktuális kérdés, mert a tanárok fizetésének és a hallgatók ösztöndíjának megvonásával kezdik Romániában a rossz és elhibázott gazdasági állapot helyrehozatalát!) Bolyai János gyermeki naivsággal gondolt arra a nagyon logikus évrre, hogy a tudományos munkásság éppen olyan fontos a társadalom számára, mint a harctéri vagy politikai megvalósítás.

¹ Benkő Samu: *Bolyai János vallomásai*, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1972 (második kiadás), p. 165.

A természet kalendáriumuma (DCLXXXIII.)

Kiss Székely Zoltán

A Perseidák meteorraj nemrég keresztelte Földünk égi útját: a nyár leglátványosabb csillaghullásának vége. De az éjszakai égbolt augusztus közepén nemcsak a Perseidáktól izgalmas. A még szunnyadó Nap és a fogyó Hold között fél-úton, a hajnali égen a Vénusz és a Jupiter látványosan közelít egymáshoz.

*Minden kaland lényege, hogy végül hazatalálj – e szavakkal lépett újra magyar földre a harmadik magyar űrhajós, **Kapu Tibor**. – Egy kis ország is alkothat nagyot a tudomány legnagyobb kihívásai közepette – tette még hozzá.*

Augusztus 22. az oroszlán havának farka. Az ókori népeknél az oroszlán a lángsörényű Nap jelképe lett, s nem csak helyet kapott a zodiákus csillagképei között, de ő az álatöv királya.

Ám *Az állatkertben* sínylődő oroszlán csupán rab.

*Szűk palotáddal szemben meg-megállva,
Elnézem olykor szenvedésedet,
Állatvilág nemes, fogoly királya!
Amint szabadulásod keresed.*

*Jársz-kelsz, forogsz alá-föl szakadatlan,
Fürkészve egyre a nyílásokon,
Mint befogott ló a száraz malomban,
Nem tudva megnyugodni sorsodon.*

Vajda János elmélkedett ekképp **Kiss József** lapjában, **A Hé**tben 1892-ben közölt versében.

*Vigasztalódjál...! itt e földi létben
Megannyi élők mind rabok vagyunk.
Mint neked itt a vég, nekünk meg éppen
A végtelenség gyöttri bús agyunk.*

*Gyorsabban, mint te ádáz börtönödnék
Rázod kérlelhetetlen rácsait,
Képzelmem rezgő szárnyai verődnek
A halovány tejút határáig.*

*És még azon túl, messze, mondhatatlan
Távolságok felé röppenve el,
Kérdéseimre, hol a vég azokban?
Kétségbeejtő némaság felel (...)*

Majd három fertály évszázadnyi idő elteltével, 1960-ban így visszhangozza gondolatait a 33 évvel ezelőtt, 1992. augusztus 23-án a halhatatlanság végtelenjébe költözött **Székely János** az **Örök csillagfény**ben.

*Sutácska békák ugráltak körül,
Amíg az éjben bandukoltam lassan.
Léptem vigyáztam. Sejtelmem se volt,
Mi történik a felleges magasban.*

*De ág reccsent, s én felkaptam fejem.
Tágult a köd s a ritka lombok rése,
S megcsapkodott és megsimogatott
A csillagtengerek hullámverése.*

*A csillagok, a messzi csillagok
Kutattak rést, hogy lépteim killessék.
S megnyílt a rés, s a körtefák alá
Beszivárgott a teljes végtelenség:*

*Beszivárgott a furcsa gondolat,
Hogy bárhová is jutnék a világban,
Akármi messze, látnom kellene,
Hogy még mindig és mindenütt világ van,*

„Megcsapkodott és megsimogatott a csillagtengerek hullámverése” – Tolvajos-tető, Hármas kereszt

*S nincs benne vég – de kezdet sincs sehol,
Nincs hátra és előre, nincs le és föl,
És mindenütt a közepén vagyok,
És nem juthatok ki a közepéből.*

*(...) De most egészen felszakadt a köd,
S odébb vonult a kései vidékről. –
Kibújt a hold, s egy újabb gondolat
Szivárgott föl az ősi televényből.*

*Egy gondolat, hogy kár bevallanom
Ketrec-lebíró vágyaim parancsát,
Hisz ez a ketrec: maga a világ!
És rabja lenni: maga a szabadság.*

*(...)S míg így töprengtem, elfogyott a domb
Alólam, és az országútra értem.
Lőcslábú ökrök ballagdáltak ott
A csillagfényben, lomhán és kimérten.*

*Oly végzetes és olyan megható
Szemmel, mint némely dolgos emberé,
Egy ismeretlen terhet vittek ők
Egy ismeretlen, messzi cél felé.*

*(...) Jobb volna tán tudatlan tengennem
És ballagnom a nyárutói ködben.
Semmint örökön itt töprengenem
Börtönhazámban, világbörtönömben.*

*(...) Mennék, amerre húznak-hajtanak,
S megállnék, ha társam is megállt...
S nem várnám úgy és nem félném a nagy
Börtönnyitó és sírcukó halált.*

Augusztus 24-én lesz 48 éve, hogy **Kós Károly** is elindult a végtelenség csillagösvényén.

1928. augusztus 31-én költözködtünk. (...) Marosvécs szép fekvésű, eléggé rendezett község volt. (...) A ref. iskola építése megszavazva, de egyelőre egy istállóból alakított gerenda-épületben, feltámasztott menyezettel működött. Nem tudom minek köszönhette, hogy eddig is megtúrték ...1928 szeptemberében Kós Károly ingyen elkészítette az iskola tervrajzát és a(z építkezés) költségvetését. A tervrajzot személyesen vittem be Vásárhelyre. (...) A következő őszre az iskola felépült. Úgy nézett ki, mint egy kastély – olvasom **Kiss Lajos** nagyapám, a (többek között) vécsi református kántortanító emlékirataiban az 1928-as esztendőről. Arról az 1928-as esztendőről, aminek májusában megjelent volt az **Erdélyi Helikon** első száma; ennek volt első felelős szerkesztője Kós Károly. Arról a Marosvécsről van szó, ahol 1926 júliusában először ültek össze az erdélyi írók Trianon után **Kemény János** vendégszerető kastélyában.

Igen. Mindig ide térünk vissza, a transzilván hőskölményhez. Kós Károly transzilvanizmusát ma sem engedik kibontakozni, s csak ábránd egy olyan ország, ahol három, négy, öt nyelven beszélnek az emberek egymással, és mindenki egyenlő. Neki, a Varjúvár és az állatkerti Főpavilon, a sepsiszentgyörgyi **Székely Múzeum** és az óbudai református parókia építőjének címezte **Áprily Lajos** a legerdélyibb verset, mit valaha is leírtak, a **Tetőn**-t:

*Tekintetem szárnyat repesve bontott,
Átöleltem a hullám-horizontot
S tetőit, többet száznál és ezernél –
S titokzatos szót mondtam akkor:
Erdély.*

96 évvel ezelőtt, 1929. augusztus 25-én született egykori barátom, **Kiss Elemér** matematikus, tudománytörténész, az **MTA** külső tagja. A **Sapientia Alapítvány** marosvásárhelyi fiókjának első elnökére ez alkalommal csupán mint **Bolyai**-kutatóra emlékeztettek két nagyívű dolgozatával: **Matematikai kincsek Bolyai János kéziratos hagyatékából** és az **(Oláh-Gál Róberttel közösen megírt) Újabb fejezetek Bolyai János életművéből** címűekkel.

A magyar t. akadémia nyelv- és széptudományi osztályának hétfőn este érdekes ülése volt. A terem (...) zsúfolásig telve volt, az akadémikusok máskor gyé-

Fényképillusztráció László Mihály A bukovinai magyarok cikkéhez, Vasárnapi Újság, 1875. január 3.

ren betöltött székein is nem kevesebb mint hatvanöt tag foglalt helyet, közöttük **Haynald** érsek, **Jókai Mór**, s mások, kik csak ritka alkalommal láthatók az akadémia üléstermében. Ez érdekeltséget **Szarvas Gábornak** ez alkalomra bejelentett válasza keltette fel, melyben védelmére kelt az általa képviselt nyelvtisztító iránynak **Fogarasi** és **Toldy Ferencz** utóbbi támadásaival szemben – idézem a **Vasárnapi Újság** 1875. március 25-i számából. -

(...) Jókai Mórt mint regényírót érdekli, hogy hogy a késő ivadék meg fogja-e érteni, amit irt, vagy sem.

Végül (...) néhány folyó ügy intéztetett el. A titkár sajnálattal említi, hogy **Kriza** „Vadrózsák” második kötetéhez csak az anyag van együtt, de rendezve és magyarázatokkal ellátva még nincs. Végül Jókai Mór kérte ki az akadémia ajánlását **László Mihály** részére, ki nyelvészeti, népköltészeti és régészeti tanulmányok végett a bukovinai csángó-magyarok közé indul.

De ki is volt a mára elfeledett **László Mihály**? Író, gimnáziumi tanár. Istensegítsen született, 176 évvel ezelőtt, 1849. augusztus 26-án. 1875-ben végül is a kormány küldötteként a bukovinai székelyek állapotát mérte fel. 1876-tól tanár a budapesti V. kerületi királyi főgimnáziumnál. Alapító tagja a **Petőfi Társaságnak** 1876-ban. Az első volt, aki felhívta az ország figyelmét a csángóügyre.

(...) munkásságának eredménye volt a székelyek Al-Duna mellé telepítése, amelynek gondolatát ő tartotta életben a magyar közvéleményben. A csángóbizottság, amelynek titkára volt, kezdeményezte az erdélyi telepek létrehozását is. A távlati cél az lett volna, hogy a moldvai csángókat is hazatelepítsék, de ez nem valósult meg – írja **Szóts Zoltán** történész.

A földrajzi szakíró tájleírását idézem ide az 1871-ben a **Vasárnapi Újság**ban megjelent **Egy törpe falu** című rajzolatából.

(...) magában a kis Bukovinában, melynek alig van félmillió lakosa, majdnem tízféle nép lakik: u. m. németek, betelepített svábok, zsidók, lengyelek, magyarok, oláhok, csehek, rusznyákok, lipovánok stb., egymástól szétszórva... A városokat többnyire németek, zsidók és lengyelek lakják; a svábok és magyarok csinos falvakkal bírnak. Az oláhoknak itt-ott nagy helységek vannak, de rendetlenek és piszkosak; a lipován faluk tiszták, hanem kicsinyek. Csak a rusznyákok vonultak a hegyek közé, s pásztorkodással töltik életüket.

Ebben a kis országban van egy híres helység, Bosszáncs, más néven „törpe falu”. Csodálatos egy hely, minden ember emlegeti, s mindenki mesét csinál róla. Egy hosszú, széles völgyben fekszik, beláthatatlan gyümölcsös erdőség közt, melyet meredek, kopasz hegyek környeznek. És e gyümölcsös erdőségben szétszórtan, elbújva állanak a házikók, mint valami gyíklakok. A fáktól annyira el vannak földve, hogy csak kutatva lehet reájuk akadni.

(...) Órákat töltöttem a regényes völgyben, melynél szebbet isten ege alatt kívárni sem lehet. A nap melegen sütött, s olyan nyugodt csöndes élet terült el a völgy felett, mintha egy lélek sem lagnék benne. Csak a harangszó csengése, mely rezegve hatolt át a fák lombjai közt, mutatta, hogy itt emberek laknak, hirdetve nekik a békét és csöndet. Volt valami elragadó s képzelem-feszítő abban a harangcsengésben! (...) Aztán madárdal is van itt, a csattogó csalogánytól le a kakukkig. Már hajnalban megkezdik dalaikat, s mire a nap felkel, a madarak dala egy harmóniába olvadva, mint angyalok kara zengi át az erdős völgyet. Itt nem pusztítja senki őket, mert nem tudják, hogy azokért még drága pénzt is lehetne kapni. A falut kerítő kopasz hegyekről a legszebb kilátás tárul a szem elé; erdő erdőt ér, s völgy völgygel ölelkezik.

E bukolikus tájból kikászálódva, maradva kiváló tisztelettel, kanyarítom e heti sétánk végére a pontot.

Kelt 2025-ben, oroszlán hava utolsó napján

Épített örökségünk

Harangok, melyek mást üzennek

Bölon eredetileg két település, Nagy- és Kisbölon egybeolvadásából alakult ki. A templom Nagybölon falurészben állott, ugyanis egy 1512-ben keltezett perlevél a nagyböloni Szent Katalin egyházat említette, amelynek papja az erdélyi vajda előtt pert indított Hidvégi Nemes Mihály ellen az Olton levő híd vámja miatt. Egyházi adatok szerint a ma is ismert Királyszabadja határrészt Izabella királyné adomá-nyozta Bölonnek, majd 1557. május 2-án kelt rendeletében arra intette Sepsiszek törvénybíráit, hogy Nagybölon kiváltságait tartsák tiszteletben. Az 1567. évi regist-rumban Bölon százharminc kapuval szerepelt, és eszerint népesebb volt, mint az akkor százhuszonöt kaput számláló Marosvásárhely, és nagyobb mint a Székelyföld bármely jelentősebb települése. E feltűnően nagy kapuszám feltehetően azzal ma-gyarázható, hogy a két települést, Kis- és Nagybölint az összeíráskor már együvé számlálták. Első unitárius papját, Sikó Györgyöt 1569-ben említették.

Nagy-Bodó Tibor	A védőrendszer szerves része
Emlékeztető	
A falu első román kori temploma a 13. században épült, amelynek helyére a 15. szá-zadban újat emeltek. A középkori templom az 1512. évi oklevél szerint Szent Katalin tisz-teletére volt felszentelve. A templom a góti-kus kor alkotása, ezt a csúcsíves ablakok is bizonyítják.	
A vár építési ideje Entz Géza <i>Székely temp-lomerődök</i> című könyve szerint a 17. század elejére tehető, erről tanúskodik a várfalon ol-vasható felirat: <i>„Az erősség és az igen szilárd torony az Úr nevében a böloni lakosság mun-kájából épült az Úr 1617. esztendejében”</i> .	
A templom két bejárata elé 1776-ban por-tikusokat építettek, 1788-ban a tornyot ma-gasították. A harangház a négy tágas hangablakkal 1804-ben készült. 1720-ban az épületet és a várat tűzvész sújtotta, 1802-ben földrengés rongálta meg. 1815-ben a károkat kijavíttatták, a hajó nyugati végébe bolthaj-tásos karzat épült, amelyre 1825-ben orgonát szereltek.	
Az átalakított templomt a 19. század végén lebontották és klasszicista stílusban 1894-ben felépítették a mai templomot.	
1940-ben egy újabb földrengés a templo-mot és a várat ismét megrongálta. A károk egy részét 1957-ben javították ki, akkor csak a templomot és a tornyot restaurálták.	
Háromszék legmagasabb műemlék temploma	
A falu 1690-ben hozott szabályzatát első-ként Orbán Balázs közölte A <i>Székelyföld le-írása</i> című könyvében, ugyanakkor a templomról készült illusztrációk is értékes adatként szolgáltak. A középkori templom helyén álló bizánci kupolás épület alapköle-tételére 1893. június 25-én, felszentelésére 1895. augusztus 26-án került sor.	
Háromszék legmagasabb műemlék temp-loma klasszicista stílusban készült, tervezője Pákei Lajos műépítész volt.	
A monumentális keletelt műemlék épület tornya huszonöt méter magas, amely az egy-kori templomtól nyugatra állt, és 1893-ig ka-putoronyként szolgált. A kőből készült harangtorony, többszöri átépítés ellenére is, a harangház kivételével, középkori eredetű. A harangháznak négy tágas hangablaka van.	
A templom tornyát illetően az 1789. évi egyházvizsgálat jegyzőkönyve említést tesz arról a feljáróról, amely a védőfolyosóra ve-zetett. Erről a gyilokjáróról nyílt a torony má-sodik emeleti ajtaja.	
A lőrések feltűnően szűkeek és téglalap ala-kúak. Az emeleteket egymástól elválasztó fö-démnek csak a tartógerendái maradtak meg, viszont figyelmet érdemel a torony sátozottó-jének szerkezete. Külalakja után ítélve leg-feljebb a 18. század végéről való.	
A torony délnyugatra néző oldalán, kívül, az első emelet lőrésétől kissé jobbra egy kő-táblát találunk, rajta az alábbi, gondosan met-szett felirat:	
<i>PROPUGNACULUM ET / TURRIS FOR-TISSIMA NO / MEN DOMINI. AEDIFI / CATUM OPERA INCO / RARUM NEO-LEON [IENSUM] AN[NO] DO [MINI] 1617 GE[ORGIUS] KEOPECI.</i>	
E kőtábla a jelek szerint eredeti helyén áll, ugyanis föléje egy kissé kiemelkedő épület-követ falazták, amely ereszként védte a fel-iratot.	

kiálló csonkjai és az üresen tátongó gerenda-fészkek.

A hetvenes évek végén a várfal keleti sza-kaszán még látni lehetett az egykori gyilok-járó egyik alkotóelemét: egy fából kiálló, konzolosan alátámasztott gerendát. A védőfal az alapoknál 1,3-1,5 méter, a mellvéd azon-ban csak nyolcvan centiméter vastag.

A falap pereme alatt belül, a falsíkba süllyesztve, hosszanti elhelyezésű kötőgerendák láthatók.

Mindamellet, hogy a falperemet erősítet-ték, ezek szerves részei lehettek a védőfo-lyosó tetőszerkezetének is. A falak peremvonala nem vízszintes, hanem a terep után igazodva lejt vagy emelkedik.

A református templom
A böloni református templomot először Csulai György református püspök említi 1653-ban, amikor látogatást tett Háromszéken. Erről tesz bizonyrágot egy 1709-ből származó okirat is. Az említett templomot azonban 1712-ben kibővítik, és így elnyeri a mai formáját. Először 1769-ben renoválták. Semmi feljegyzés nincs ezen javítás folyamatáról, ter-vezetéről, költségeiről, a javítás dátumát is az utókor jegyezte fel.
Egy újabb, nagyobb méretű felújításra 1851-ben került sor, majd 1898-ban. 1925-re a tetőszerkezet annyira megrongálódott, hogy a leomlás határán levő nyugati falat csak nagy erőfeszítések árán tudták megerősíteni, hiszen bármelyik pillanatban összeomolha-tott volna.
A templomot aknatalálát éri
Az 1925-ben történt javításokkal annyira rendbe tették a templomot, hogy egy 1932. ja-nuár 12-ről származó vizitációs jegyzőkönyv ezt írja: <i>„...az egyházi épületek annyira rend-ben vannak Bölonben, hogy Erdővidéken egyik Egyházközségben sincs annyira rendben...”</i> Mindez dicséretére vált a böloni református egyháznak, ezt büszkén jegyzik fel az írá-sok is. Sajnos azonban nem sokáig büszkélkedhettek ezzel a kitüntetéssel, hiszen az idő vasfoga ismét kikezdte a templom ódon falait.
Alig telt el egy pár év, és már 1939-ben újabb javítások szükségességéről írnak a jegy-zőkönyvek.
Ezek a javítások végül nem hajtottak végre, azonban szükségességüket fokozta az 1940-es földrengés. A világháború azonban ellehetetlenítette a renoválást.
A baj soha nem jön egyedül, szoktuk mondani, és ezt tapasztalta meg a református egyház is, amikor 1944. szeptember 7-én a templomot aknatalálát érte, aminek követke-ztében a mennyezet beszakadt.
A presbitérium felkészült a templom újjáépítésére, számba vette forrásait, tervrajzot és költségvetést készítettett, és ezzel a gyülekezet előkészítette a templom veszélyeztetett részének lebontását. Ez a bontás meg is történt, és ezzel egy időben, 1946-ban a templo-mot teljesen felújították.
Egy későbbi javítás 1963-ban, majd 1978-ban történt.
A szakemberek megtiltják az istentiszteletek további tartását
Az idő vasfoga azonban újból próbára tette kicsiny templomot, hiszen az északi fal annyira rossz állapotba került, hogy 2004-ben életveszélyesnek nyilvánították. A mérnö-kök megtiltották az istentiszteletek további tartását a templomban.
2004-ben tehát az egyházközség elkezdte végigjárni a templom renoválásának kálváriáját. Négy év alatt teljesen felújították a tetőszerkezetet és a tornyot. A templom épületének nyolcvan százalékát pedig le kellett bontani és újra kellett építeni.
A torony, a harangok, az orgona és a szószék
A böloni református gyülekezet templomának sokáig nem volt tornya, mivel az unitá-riusokkal együtt használt közös harangok a közös bástyából hallatták hangjukat. 1853-ban egy haranglábat készíttetnek. 1910-ben építtetik meg a ma is látható tornyot Martyn Schabel építésmémókkal.
Az idők folyamán a böloni református egyházközségnek az unitárius egyházzal való közös harangokon kívül négy harangja volt.
Az első két külön harangot (1853,1868) a nagy világégések során elvitték.
A mai látható harangok 1911 és 1927-ből származnak.
Az 1911-es harangot Hönig Frigyes készítette Aradon.
Felirata: <i>„Isten dicsőségére a Böloni Ref. Egyház részére öntötte Hönig Frigyes Aradon 1911.”</i>
Az 1927-es harangot Resicán készítették.
Felirata: <i>„A BÖLÖNI HIVEK / AJÁNDÉKÁBÓL VETETETT / AZ ISTENNEK / DI-CSOSSÉGÉRE / AZ 1927-IK ÉVBEN.”</i> Másik oldalán: <i>„RECITA”</i> .
1816-ban építtettek egy orgonát Boldizsár Tamás orgonaművésszel. Ezt az orgonát viszi el a brassói Nagy József 1881-ben, és építi meg a ma is látható orgonát. Az orgona utoljára 1946-ban volt felújítva.
A szószék 1722-ből származik.
Felirata: <i>GEN XXII 4-8 DEUS PRO VIDEBIT SIBI VICTIMAM HOLOCAUSTI: AO 1722.</i> („Isten majd gondoskodik az égő áldozatról.”)
A szószék talapzata egy kőből van faragva.
A szószékkorona 1770-ből származik.
Felirata: <i>AD GLORIAM DEI 1 PORISSINT BUS 7 CURA JOHANES 7 B?ECI PAS-TOR 0 ECCE REFOR BO M LONIENSIS, ET 1 GEORGIU VARGAS.</i>
Demján László műemlékvédő építész kiegészítése
A böloni harangokat néha félrekongatják. Ilyenkor bánatos unitárius mélyhangok ölel-keznek a református szopránnal, és beterítik a zegzugos Erdővidéket. Bámulatos és meg-ható ez a székely lelkeket feltámasztó harangorgia siráma.
Barcaföldvár volt sörgyárának területén, az egykori volt orosz fogolytábor megszűn-tével, az ébredő mélysovén, munkás-paraszt barátság köntösebe bújtatott új nagyromán álmodat kergető párhatalom a szülőföldjükre visszatért fegyvertelen, békés magyar hon-védeket, valamint előljárókat vetetett haláltáborba. Ezek a szörnyű internálások az állam-polgársági jogkörből átcsaptak etnikai – magyarellenes – síkra.
A több mint ötven elhurcolt böloni és a két ottmaradt áldozat emlékére 2016-ban a ha-rangtorony bejárata felett egy puritán emléktáblát avattak. A kegyelet megkövette széke-lyek tisztelete nem tartott sokáig.
Rá egy évre, a reformáció 500. évfordulójára szervezett, szintén ökumenikus alapú egyházi rendezvénysorozatra szóló szellemi és lelki élményparádét az államhatalom meg-tiltatta.

^[1] * A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Gyöngyössy Jánosnak, Bartha Attila böloni református lelkipásztornak és Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1166.

Egy magyar közmondást idézünk a fősorokban.

1

RIN TIN ... (KUTYA)

SÉRTETLEN É. ERDÉLYI HEGYSÉG

AZ ARZÉN VEGYJELE

EKÉT HASZNÁL

FAFÉLE

A

T

RÓMAI NÉGY EZEN A HELYEN

FIATALOS KÖSZÖNÉS ROSTA

2

M

IPARI TANULÓ HALKAN KÖZÖL

NEM MOZOG SZELLEMI ALKOTÓ

REG ÉS ... (ARANY JÁNOS)

ÁRNYALAT NŐI NÉV (JÚL. 26.)

BELÁTI SZÉGYELL

SZÉLÜTÉS

TELJES PUSZTÍTÁS BECÉZETT ÖREGÜR

AZ EZÜST VEGYJELE SZIBÉRIAI FOLYAM

KATONBAI TÖMB LEMEZES KÖZET

VONALZÓ-FÉLE PASSO DE ... (ALPOK)

DOHÁNYZÓ ESZKÖZ NYOMÁS-EGYS. (Hgm)

HARAP NAGYOBB HELYSÉG

VIZET ADÓ

MADÁRRUHA NY. AFRIKAI ORSZÁG

FRANCIA ÍRÓ (ÉMILE)

VADGALAMB MELY SZEMÉLY?

IDÓMÉRŐ

SZŐLŐ-TÁMASZ RÁGOTT DOHÁNY

RÓMAI 50 VEGYIPARI ALAPANYAG

NUMERO (RÖV.) ... FAIR LADY

VIRÁGPOR-FOGÓ FÖLDALATTI VONAT

AIR INDIA (RÖV.) ELADANDÓ PORTÉKA

A TEGNAP HOLNAPJA VONAGLIK

ARAB ÁLLAM HATVAN PERC

SAKKPARTI VÉGE

USA TAGÁLLAM

VERS-CSENGŐ MADÁR-CSALÁD

TÁBORI LAKHELY

PIRAMIS TE ÉS Ó

PÁRATLAN SENORA!

RONTÁS ISTENNŐJE EZT!

IGEKÉPZŐ ÉSZAK (RÖV.)

L. N. J.

Á

NEMRÉG

A KUNG FU-CE MONDTA

című pályázat nyertesei:

Kosza Julianna,
Marosvásárhely, Építők sétány
Fornvald Anna-Dorfia,
Szászrégen, Ierbușului u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

AMIT NEM AKARSZ MAGADNAK, AZT NE TEDD
SOHA MÁSSAL.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek
a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések
az augusztus 14-i
számból:

Ikrek:
Patkányút

Skandi:
Nem mohosodik meg az a kő,
melyet gyakran mozgatnak.

KOBAK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

ESTIENNE MONDÁS

1	2	3	4	Z	5	6	7	8	M
9					10				
11	12	13	14	15		16		17	
19					20				21
22				23		24		25	
26				27		28		29	
E		30	31			32			33
34	35		36			37	38		39
41		42			43			44	45
46				47		48		49	50
H				Z		B			51

VÍZSZINTES:

1. Az idézet első része. 9. Női név (nov. 14.). 10. Egy magyar megyére vonatkozó. 11. Megengedett. 16. Hunor testvére. 18. Étlen gén! 19. Étél kellemes íze. 20. Harapásnyi étel. 21. Sereg. 22. Férfinév (jan. 24.). 23. A nóta vége! 24. Határozott névelő. 25. Divat, szokás (nép.). 26. Szótoldalék. 27. Munka, tárgy. 29. Taszít. 30. USA tagállam. 32. Tárgyat védő tartó. 33. Kecsehang. 34. Középen első! 36. Schütz ... (színésznő). 37. Arra a helyre. 39. Az Amu-darja és a Szir-darja által táplált tó. 41. Lemásolást igénylő modell. 43. ... év, 29 napos februárral. 45. A művészet latin neve. 46. Dal, nóta. 47. Most csak félig! 48. Hosszú autóverseny. 50. Meleg. 51. Gyógyfürdő.

FÜGGŐLEGES:

1. Szilaj. 2. Olasz névelő. 3. Kiemelkedés nélküli. 4. Vékony, keskeny, díszes textíliacsík. 5. A nitrogén régi neve. 6. Kopasz. 7. Biológiaiilag létezik. 8. Erősen tapad. 11. Az idézet második része. 12. Zadar másik neve. 13. Barát (spanyol). 14. Hím állat. 15. Autonóm tartomány (röv.). 17. Gyomnövény. 20. Trója vesztét okozó ajándék. 21. Melyik helyen? 23. Az ókori római férfiak viselete. 25. Tréfa, bohóság. 27. Augiste Arthur ... Rive, svájci fizikus. 28. Vasedényt cinezéssel kezel. 29. Állóvíz. 31. Kevés van belőle. 32. Befed, borít. 33. Nagy testű háziállat (nép.). 35. Latin szó: nélkül. 38. Meggondolatlan (nép.). 40. A rádium vegyjele. 42. Francia orr. 43. Erdei gyümölcs. 44. Gyilkol. 47. Befejezetlen mese! 49. Szintén.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket szeptember 4-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Márai Sándor magyar író egyik regényének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Illusztrál, szemléltet – Csodaszép ifjú a görög mitológiában. 7. Skálahang – E nap. 8. Orosz autómárka – Hon. 9. Életem apadó ... (Ady) – Török férfinév. 11. Paszuly – Legfelső bőrréteg. 12. Íróeszköz – Lakodalom. 14. Kiütés jele a ringben – Almaszelet! 15. Védelmet biztosító személy – Ipari növény. 18. Kézben fog – ...-alkohol, borszesz. 19. Csillagászati tetőpont – Légies, súlytalan. 22. Szintén – Keleti játék. 23. Szigorú katonai parancs – Ennek ellenére, viszont. 25. Láz betűi – ZRA. 27. Központi égitest – Operálni kezd! 28. Kettős szerv – Magasba lendít. 30. ...-móg, dohog – Kínai hosszérték. 31. Erszény – Útburkolat.

FÜGGŐLEGES: 1. Számszerű tény – Imazáró szó. 2. Cimbora – Elvégzendő feladat. 3. Hamis – A nitrogén és a hidrogén vegyjele. 4. Olasz, osztrák és magyar gépkocsijelzés – Lócsemege. 5. Zsinórral rögzít – Kalkulál. 6. Kutató munkahelye – Aroma. 10. A Noszty fiú ... Tóth Marival (Mikszáth K.) – Ehhez hasonló. 13. Rendőr – Holt nyelv. 16. Mez – Őriáskigyó. 17. Sors – Kedvelt gyümölcs. 20. Csípős fűszernövény – Okos. 21. Szarvasmarha melle – Meghúzza magát. 24. Füllel érzékel – Beteget gondoz. 26. „Idegen” levegő – Erős kártyalap. 29. Némán les! – Spanyol és francia autójelzés.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18	A			
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28		29		30		
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28		29		30		
31						

Élő örökség

Konferencia Kriza János emlékére Kolozsváron

A Magyar Unitárius Egyház által meghirdetett Kriza János-emlékév kiemelt eseményeként augusztus 19-én Kolozsváron, a Vallásszabadság Házában tudományos konferenciát tartottak, amelyen a résztvevők Kriza János életművét több nézőpontból vizsgálták meg. Az esemény központi üzenete: a 19. századi tudós és püspök öröksége ma is élő és inspiráló forrás az egyház és a szélesebb közösség számára is.

A konferencia előadásai új megvilágításba helyezték Kriza gyűjtőmunkáját, teológiai nézeteit és közösségformáló szerepét. A rendezvény a Kriza szülőfalujából érkezett Fekete Levente nagyjait lelkész áhítával kezdődött: az 1Kor 16,13–14. versen alapuló imájában a vadrózsailatú szülőföld szeretét, a hit, az alázat és a munka fontosságát hangsúlyozta, amelyek Kriza életét is jellemezték. Elsőként *Jakab Albert Zsolt*, a Kriza János Néprajzi Társaság elnöke köszöntötte a résztvevőket. Rámutatott: Kriza felismerte, hogy a népköltészet tudományos érték, és ezzel megalapozta a folklórkutatást. Székely népköltési gyűjteménye az első modern szemléletű népi kiadvány volt, amely egy zaklatott korszakban mutatott irányt. Jakab Albert Zsolt bemutatta a társaság munkáját is: célja, hogy a Kriza-hagyaték élő forrás maradjon, és új módszertani, szakmai impulzusokat adjon a jelen kutatásainak. *Németh Zsolt*, a magyar Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke Kriza-leszármazottként köszönetet mondott az emlékév megvalósulásáért, amelynek átlomásai között Székelykeresztúr és Torockó is szerepelt. Szólt a *Vadrózsák* kötetről is: az első, 1863-as kiadás után a második már csak másfél évszázaddal később, Olosz

Katalin munkájának köszönhetően jelenhetett meg a Kriza János Néprajzi Társaság gondozásában. Reményét fejezte ki, hogy a készülő harmadik kötet is a szakmai igényességet fogja tükrözni, amely Krizát is jellemezte. Felidézte, hogy Kriza első versei a *Kolozsvári Remény* című lapban láttak napvilágot, és a remény motívuma egész életművét átszötte. A szabadságharc leverése után szellemi válaszokat keresett a kor válságára, ugyanakkor németországi tanulmányaival szélesítette szemléletvilágát. Meggyőződése volt, hogy a magyar nyelv alkalmas a tudomány művelésére, ezért kapcsolódott be a népköltészeti gyűjtésbe is. Püspökként a lelki és szellemi megújulást szolgálta: lelkészeit rendszeresen látogatta, új kiadványokat kezdeményezett, és megújította az énekeskönyvet.

Kovács István püspök köszöntőjében hangsúlyozta: nem piederesztálra akarjuk állítani Kriza Jánost, hanem a jelenbe kívánjuk beemelni alakját, hogy öröksége ma is megszólítson. A „semper reformanda” szellemében arra emlékeztetett, hogy a hagyomány és a nyitottság együtt segít eligazodni, hogyan találhatjuk meg helyünket és küldetésünket. Kriza teológusként, püspökként és tudósként egyaránt

példát mutatott: aki szolgálni akar, az népet és hitét is szolgálja. Kriza szellemi öröksége ma is erőt ad, és arra tanít, hogy az értékek akkor válnak élővé, ha be tudjuk építeni őket közösségi életünkbe. *Szabó Előd* székelykeresztúri lelkész, Kriza-leszármazott előadásában arra mutatott rá, hogy a történelem akkor válik izgalmassá, ha élő erőforrásként tudjuk megélni. Kriza János életútját is így közelítette meg: a bányaaleset, amely szellemi pályára terelte, a németországi tanulmányok, az anyagi küzdelmek és a lelkeszi szolgálat mind hozzájárultak ahhoz, hogy tudós, püspök és imádkozó pap legyen egyszerre. Legkedvesebb munkája, a Vadrózsák, példát adott értékteremtő megszálottságra és a népi örökség hű megőrzésére. Élete azt üzeni, hogy az értelem és a szív együtt vezet előre, és hogy a szépség, az alázat és a humor teszi teljessé az életet.

A keddi programot Szakál Anna, az ELTE HTK Néprajztudományi Intézet tudományos munkatársa indította, aki Kriza gyűjtőhálózatának jelentőségét és a hozzá kapcsolódó kutatásokat mutatta be. Elhelyezte Krizát abban a 19. századi szellemi közegben, amelyben Erdélyben megindult a népköltészet iránti érdeklődés, és felidézte a gyűjtőhálózat tagjainak munkáját. Rámutatott: a 20. században nem alakult ki következetes Kriza-kutatás, ezért különösen fontos az elsődleges források feltárása, amelyek nemcsak a püspök életművét, hanem a hálózat közös teljesítményét is jobban láthatóvá teszik, míg tisztázzák a hagyatékhoz tapadt tévhiteket. Ezt

követően *Olosz Katalin* néprajzkutató Kriza pesti folklórhagyatékának sorsát elemezte, különös tekintettel arra, hogyan került a gyűjtemény több neves tudós – köztük Gyulai Pál, Arany László és Benedek Elek – kezére. Rámutatott, hogy a kutatásokat sokáig tévhit övezte, miszerint a kéziratok nagy része elveszett vagy megsemmisült. Forrásvizsgálatok azonban bizonyítják, hogy az anyag jelentős része fennmaradt, sőt számos, eddig kevésbé ismert dokumentum új értelmezési lehetőségeket kínál. Olosz Katalin hangsúlyozta, hogy a kéziratok újraértékelése kulcsfontosságú Kriza életművének teljesebb megértéséhez: gondos feldolgozásuk hozzájárulhat ahhoz, hogy a népdalgyűjtő püspök munkássága a maga teljességében váljon láthatóvá. A teológiai nézeteket *Rácz Norbert Zsolt*, a kolozsvárbelvárosi unitárius egyházközség lelkésze mutatta be. Egy hittankurzus kézírata alapján rajzolta fel Kriza gondolkodását, amelyben a Berlinben tanult eszmék hatása érződik: rendezett világképet keresett, amelyben a kozmikus rendből következtetett az angyalok létezésére, miközben elutasította a sátán és a démonok valóságát. Jézust valóságos embernek tartotta, akinek alakja központi szerepet kap a hitben és az imádságban, a végső dolgokban pedig az isteni igazságosságot vallotta az örök kárhozat elutasításával. *Molnár Lehel*, a Magyar Unitárius Egyház Kolozsvári Gyűjtőlevéltárának vezetője az 1868-as unitárius emlékszinat történetét és szimbolikáját elemezte. Bemutatta,

hogyan vált Torda az ünnepség helyszínévé, és hogyan szolgálta az esemény egyszerre az egyházi megújulást és a közösségi összetartozás erősítését. A gazdag program – istentisztelet, papszentelés, közös étkések, színházi előadás, hangverseny – kifejezte az unitárius közösség erejét, s innen indult el Dávid Ferenc kultuszának kibontakozása is.

A konferenciát *Kelemen László* zeneszerző, néprajzkutató, a Hagyományok Háza alapító igazgatójának előadása zárta. Rámutatott, hogy Kriza János hidat képez múlt és jelen között: falusi származása révén különösen érzékenyen fordult a népi hagyományok felé, módszertana pedig újító volt. A *Vadrózsák* divatba hozta a népköltészetet, és hozzájárult ahhoz, hogy a népi örökség a nemzeti kultúra szerves részévé váljon. Kriza hálózatépítő gondolkodása modern szemléletről tanúskodott, amelyre ma is építhet a hagyományörzés. Az előadás megerősítette: a népköltészet élő, közösségformáló erő, amely a 21. században is utat mutat.

A konferencia kísérőprogramjaként a résztvevők megtekinthették a Magyar Unitárius Egyház építészeti és műemlékvédelmi tanácsadói, *Furu Xénia* és *Furu Árpád* által összeállított Kriza-kiállítást. A tárlat levéltári forrásokra és Kriza önéletrajzi írásaira épült, bemutatta személyes tárgyait, kéziratait és a Vadrózsák első kiadását is. Molnár Lehel munkája révén a Kriza-családfa is bemutatásra kerülhetett. A kiállítás előzetes bejelentkezés alapján megtekinthető. *(közlemény)*

Nyár, autóbusz és klíma: mit érdemes tudni?

Nyáron, amikor odakint 35 fok van, sokan felteszik a kérdést: miért nincs ugyanolyan hideg a buszon, mint a bevásárlóközpontokban? Miért izadunk mégis? Elromlott a légkondicionáló? Spórol a szállítási vállalat?

Ezekről a kérdésekről Balizs Istvánnal, a marosvásárhelyi Közszállítási Vállalat több mint 15 éves tapasztalattal rendelkező forgalomirányítójával beszélgettünk.

– **Miért mondják egyes utasok, hogy túl meleg van, mások meg azt, hogy túl hideg?**

– Természetes dolog, hogy az emberek különbözőképpen érzékelik a hőmérsékletet, érzékenységük és szokásaik alapján. Fontos tudni, hogy a beállítások nem önkényesek, hanem műszaki előírások szerint történnek.

Nyáron a légkondicionáló úgy van beállítva, hogy a belső hőmérséklet ne haladja meg a 24–26 C-fokot, télen pedig ne csökkenjen 18–20°C alá. Van egy biztonsági szabály is: a kinti és benti hőmérséklet közötti különbség nem lehet több 10–12 foknál.

Ha kint 35°C van, a buszon kb. 24–25 C-fokot találunk. Ez talán melegebbnek tűnhet, mint egy irodában, de ez a legbiztonságosabb megoldás mindenki egészségére nézve. Az utasok bármikor ellenőrizhetik a hőmérsékletet, mivel az a legtöbb autóbuszban a sofőr felett elhelyezett digitális kijelzőn látható.

– **Miért nincs ugyanolyan hideg, mint egy üzletben?**

– A busz nem zárt tér, mint egy üzlethelyiség. Az ajtók gyakran nyílnak és csukódnak, így a hideg levegő gyorsan elszökik. Ráadásul a községi közlekedésben mindig meg kell találni az egyensúlyt a kényelem és a biztonság között. A túl nagy hőmérséklet-különbség hőgutát okozhat,

lenesen kivonjuk a forgalomból. Csak tavaly több mint 40 klímaegységet javítottunk vagy cseréltünk ki.

– **Változtathat a sofőr a hőmérsékleten, ha valaki kéri?**

– A modern buszok többségében a klímát automata, központi rendszer szabályozza. Ez azt jelenti, hogy a sofőr kézzel nem tudja módosítani a hőmérsékletet. Az utasoknak fontos tudniuk, hogy ez nem jóindulat hiánya, hanem azért van így, mert az automatizált rendszer mindenki számára állandó komfortot biztosít, emellett energiatakarékosabb és környezetkímélőbb is.

– **Hogyan tartják karban ezeket a berendezéseket?**

– Rendszeres időközönként karbantartást végzünk: szűrőcserét, tisztítást, érzékelő-ellenőrzést, valamint a hűtőközeg feltöltését. Nyáron a készülékek napi több órát működnek maximális teljesítményen, ami gyorsabb elhasználódást okoz, ezért az állandó karbantartás elengedhetetlen.

– **Üzenet az utasoknak?**

– Tudjuk, hogy mindenki a lehető legnagyobb kényelmet szeretné, de figyelembe kell vennünk a műszaki és biztonsági korlátokat is.

Hálásan köszönjük a türelmet és a megértést. Örölnénk, ha a forró nyári napokon, amikor felszállnak a buszra, bizalommal jutna eszükbe, hogy a 24–26 fok nem a hanyagság jele, hanem annak bizonyítéka, hogy figyelünk minden utas kényelmére és egészségére. (x)

főleg gyerekeknél és időseknél. Ezért inkább mérsékelt hűtést alkalmazunk, ami minden utas számára biztonságos.

– **Mi történik, ha probléma van a klímával?**

– A sofőrök naponta ellenőrzik a fűtő- és légkondicionáló rendszereket. Ha hibát észlelnek, azonnal jelentik, és a műszaki csapat még aznap közbelép. Ha a hiba súlyosabb, a járművet ideig-

Gulácsiék müncheni vendégjátékával rajtol az idény a Bundesliga-ban

A magyar válogatott Gulácsi Pétert és Willi Orbánt is foglalkoztató RB Lipcse lesz péntek este a címvédő Bayern München vendége a német labdarúgó-bajnokság 1. fordulójának nyitómérkőzésén, amely a két együttes egymás elleni találkozóit tekintve izgalmas és gólokban gazdag összecsapást ígér.

A 34-szeres bajnok müncheni sztárcsapat a nyári átigazolási időszak egyik legnagyobb üzletét hajtott végre, amikor a Szoboszlai Dominikot is a soraiban tudó angol bajnok Liverpoolból elcsábította a kolumbiai Luis Díazt. A 28 éves szélső elsősorban azért érkezett a Bayernhez, mert Thomas Müllerrel nem hosszabbítottak szerződést, Leroy Sané eligazolt a Galatasarayhoz – ahol Sallai Roland csapattársa lett –, míg Jamal Musiala a nyári klubvilágbajnokságon súlyos sérülést szenvedett. Díazzal ugyanakkor sikerült erősíteni a távozók miatt meggyengült támadójátékon, ezt az is bizonyítja, hogy a Stuttgart ellen múlt szombaton 2-1-re megnyert Német Szuperkupa-mérkőzésen a kolumbiai szerezte a Bayern győzelmet érő gólját.

A Bundesliga 1. fordulójának programja

Péntek:

* 21.30 óra: Bayern München – RB Lipcse (TV: DigiSport 2, Prima Sport 2).

Szombat:

* 16.30 óra: Eintracht Frankfurt – Werder Bremen (DigiSport 4, Prima Sport 3), SC Freiburg – FC Augsburg (DigiSport 3), FC Heidenheim – VfL Wolfsburg, Bayer Leverkusen – TSG Hoffenheim (DigiSport 1, Prima Sport 1), Union Berlin – VfB Stuttgart (Prima Sport 4);

* 19.30 óra: St. Pauli – Borussia Dortmund (DigiSport 4).

Vasárnap:

* 16.30 óra: FSV Mainz – 1. FC Köln (DigiSport 2, Prima Sport 3);

* 18.30 óra: Borussia Mönchengladbach – Hamburger SV (DigiSport 2).

Ami a Lipschét illeti, német sajtóinformációk szerint a magyar válogatottból visszavonult Gulácsi lesz továbbra is az első számú kapus. Az eddig csapatkapitányként futballozó Orbán szintén maradt, ugyanakkor a német válogatott David Raum lesz az új vezetőedző, Ole Werner döntése nyomán. Orbán viszont múlt szombaton a Német Kupában góllal és gólpasszal jelentkezett a negyedosztályú Sandhausen 4-2-es legyőzésekor, ez alapján pedig változatlanul meghatározó tagja a keretnek.

A Bayern és a Lipcse az elmúlt években rendre gólgazdag összecsapásokat vívott egymással, utoljára 2023 januárjában fordult elő, hogy kevesebb mint három találattal esett a meccsükön. A lipcsei alakulat csalódást keltő szezont teljesített legutóbb, ugyanis csak hetedik lett,

így lemaradt az európai kupaszereplésről. Ez ugyanakkor azt is jelenti, hogy Gulácsiék teljes erőbedobással koncentrálnak a Bundesliga-szereplésre, amelyet egy jó müncheni eredménnyel péntek este már meg is alapozhatnak.

Az ugyancsak magyar válogatott Schäfer András csapata, az Union Berlin a Német Kupában címvédő Stuttgartot látja vendégül az első forduló szombati játéknapján, míg a Dárdai Bencét is foglalkoztató Wolfsburg a Heidenheim otthonában kezdi az idényt.

Az előző szezonban második Bayer Leverkusen a Hoffenheimet, míg a legutóbb harmadik Eintracht Frankfurt a Werder Brement fogadja, a negyedik és ezzel még az idén Bajnokok Ligájában induló Borussia Dortmund pedig a St. Pauli vendégeként rajtol.

Szoboszlaiék Newcastle-be utaznak

A magyar válogatott Szoboszlai Dominikot és Kerkez Milost is foglalkoztató, címvédő Liverpool a Newcastle United vendége lesz az angol labdarúgó-bajnokság második fordulójának zárómérkőzésén.

Szoboszlaiék győzelemmel rajtoltak, a magyar nemzeti együttes csapatkapitánya pedig jelentős mértékben kivette a részét a sikerből, bár most újfent hátrább játszik a középpályán, így az általa végzett munka kevésbé látványos – legalábbis ami a gólokat, gólpasszokat illeti. Kerkeznek szintén jól sikerült a bemutatkozás, ráadásul épp előző együttesét, a Bournemouth-t sikerült 4-2-re megverni a nyitányon.

A Liverpool szempontjából statisztikailag kellemes ellenfél következik hétfő este, a Newcastle ugyanis bajnoki mérkőzésen 2015 decembere óta, csaknem 10 éve nem tudta legyőzni a Mersey-parti riválist, igaz, a Ligakupa döntőjét márciusban a Szarkák nyerték 2-1-re. Van tehát miért visszavágnia a Poolnak, amely ráadásul a címvédés reményében vágott neki az újabb PL-idénynek, márpedig ha ez a cél, akkor Arne Slot vezetőedző együttese nem hullajthat pontokat.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 1. forduló:* Liverpool – Bournemouth 4-2, Aston Villa – Newcastle United 0-0, Brighton & Hove Albion – Fulham 1-1, Nottingham Forest – Brentford 3-1, Sunderland AFC – West Ham United 3-0, Tottenham – Burnley 3-0, Wolverhampton – Manchester City 0-4, Chelsea – Crystal Palace 0-0, Manchester United – Arsenal 0-1, Leeds United – Everton 1-0.

* *Francia Ligue 1, 1. forduló:* Auxerre – Lorient 1-0, AS Monaco – Le Havre 3-1, Metz – Strasbourg 0-1, Nantes – Paris St. Germain 0-1, Nice – Toulouse 0-1, Lens – Lyon 0-1, Angers – Paris FC 1-0, Brest – Lille 3-3, Stade Rennes – Olympique Marseille 1-0.

* *Spanyol La Liga, 1. forduló:* Alavés – Levante 2-1, Celta Vigo – Getafe 0-2, Girona – Rayo Vallecano 1-3, Espanyol – Atlético Madrid 2-1, Mallorca – FC Barcelona 0-3, Elche – Betis 1-1, Real Madrid – Osasuna 1-0, Valencia – Real Sociedad 1-1, Villarreal – Real Oviedo 2-0, Athletic Club – Sevilla 3-2.

Az ausztrál szövetségi kormány jelentős pénzügyi támogatást nyújt Brisbane-nek

Az ötkarikás ügyekben bennfentes portál, az insidethegames.biz becsámolója szerint a közvetlenül érintett szövetségi állam, Queensland – amelynek fővárosa Brisbane – olyan megállapodást írt alá, amelynek értelmében a központi kormány 7,1 milliárd ausztrál dollárt (3,9 milliárd eurót) biztosít 17 új vagy korszerűsített olimpiai helyszínre a régióban. A beruházás olyan kulcsfontosságú létesítményeket foglal magában, mint a Victoria Park 63 ezer férőhelyes főstadionja és a Nemzeti Vízi Központ.

Az egyezmény rögzíti, hogy a szövetségi felügyelet biztosítása, konkrétan a projektek határidőre és a költségvetésen belüli megvalósítása érdekében a központi kormányzat képviselői is részt vesznek a Brisbane 2032 szervezőbizottságának igazgatótanácsában.

A megállapodás kiemelt eleme a szövetségi állam közlekedési infrastruktúrájának javítása. Ebbe beletartozik a Brisbane és a Sunshine Coast közötti autópálya, a Bruce Highway önmagában 9 milliárd ausztrál dollárra rúgó fejlesztése és a gyorsabb vasúti összeköttetés megvalósítása Brisbane és a Gold Coast között. (MTI)

Jogod van nyugtát kapni

Az ANAF tájékoztató kampányt indít a HORECA-szektorban a nyugtához való jogról

Az Adó- és Pénzügyi Hivatal (ANAF) országos tájékoztató kampányt indít, amelynek célja, hogy segítse a polgárokat joguk megismerésében és gyakorlásában a gazdasági szereplőkkel, különösen a HORECA-szektorban (éttermek, bárók, kávézók, gyorséttermek stb.) fennálló kapcsolataikban.

2025. július 1. és augusztus 17. között a csalásellenes adóellenőrök az ország különböző helyszínein végeztek ellenőrzéseket a Ro-e-Case elektronikus pénztárgéprendszer adatai alapján. A cél az volt, hogy megvizsgálják, betartják-e a vendéglátóipari egységek a készpénzzel fizetett szolgáltatásokról nyugta kiállítására vonatkozó törvényi kötelezettségüket.

A csalás elleni intézkedések eredményei azt mutatják, hogy bizonyos esetekben az ügyfelek csak éttermi számlát vagy értesítést kaptak, nyugta nélkül. Ez a gyakorlat törvénybe ütközik, és hátráltatja a költségvetési bevételek megfelelő beszedését.

Milyen jogok illetik meg a HORECA-ügyfeleket?

• **Készpénzes fizetés esetén** az ügyfeleknek pénztári nyugtát (bont) kell kérniük és kapniuk, mivel ez a tranzakciót igazoló kötelező dokumentum. Kártyás fizetés esetén az ügyfélnek joga van nyugta kiállítását kérni.

• **Hitelkártyával vagy bankkártyával történő fizetés esetén** a gazdasági szereplőknek nincs törvényes kötelezettsége a nyugta kiállítására és átadására, de az ügyfél kifejezett kérésére kinyomtatathatják és átadhatják azt.

• **Ha a kereskedők megtagadják a nyugta (bon) kiállítását és átadását**, kivéve az elektronikus pénztárgépek meghibásodása esetén, amikor a törvény szerint (kézzel írt) nyugtát állítanak ki, **az ügyfél jogosult a megvásárolt áru vagy a nyújtott szolgáltatás igénybevételeire annak ellenértéke fizetése nélkül.**

Az ANAF arra ösztönzi a polgárokat, hogy aktívan vegyenek részt ennek a jelenségnek a megelőzésében és leküzdésében. A nyugta megléte bizonyítja a szolgáltatás kifizetését, és garantálja, hogy a tranzakciót helyesen rögzítették és adóztatták.

Az ANAF egy kapcsolattartó telefonszámot biztosít, hogy megkönnyítse az olyan esetek bejelentését, amikor a nyugtához való jogot nem tartják tiszteletben. Bármilyen ilyen esetet be lehet jelenteni a sizari.anaf@anaf.ro e-mail-címen, akár egy olvasható fénykép/szkenelt másolat elküldésével is, amelyen látható a szolgáltatások/árak fizetésére kiállított, készpénzzel fizetett, de nyugta kiállítása és átadása nélkül kiadott dokumentum.

Annak érdekében, hogy a bejelentéseket a lehető leghatékonyabban lehessen vizsgálni és megoldani, az ANAF felkéri a polgárokat, hogy küldjék el a helyzetre vonatkozó releváns részleteket, például a vendéglátóipari egység nevét és címét, a látogatás dátumát és időpontját, valamint az esemény rövid leírását.

A kommunikációs és sajtóosztály

Eladási közlemény

A **Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal** a székhelyén (Marosvásárhely, Dózsa György utca 1–3. szám) **szeptember 9-én 11 órakor nyilvános árverésen**

értékesíti a **PLAY STAR KFT. (adószám: 24890674)** ingó javait, a költségvetéssel szembeni adósság behajtása céljából:

– 2006-os MERCEDES BENZ ML 320 CDI személygépkocsi, dízel, 165 kW-os, 2987 köbcentis, alvázszáma: WDC1641221A130978, rendszáma: MS 84 PLS, kikiáltási ára 14.371 lej +héa;

– 2007-es OPEL ZAFIRA személygépkocsi, benzines, 177 kW-os, 1998 köbcentis, alvázszáma W0LOAHM7572131327, rendszáma MS 81 HYB, kikiáltási ára 16.387 lej +héa;

– 2010-es OPEL ASTRA személygépkocsi, dízel, 81 kW-os, 1686 köbcentis, alvázszáma W0LPF6EG2AG045017, rendszáma MS 22 PLS, kikiáltási ára 6.051 lej +héa.

Rajtra készen, jó hangulatban: bár már nem Willi Orbán a csapatkapitány, továbbra is meghatározó tagja a lipcsei csapatnak, amelynek legutóbbi Német Kupa-mérkőzésén gólt és gólpasszt jegyzett.

Fotó: az RB Lipcse közösségi oldala

A marosvásárhelyi World Travel Shop utazási iroda

angolul (legalább középszinten) beszélő, utazási irodában szerzett szakmai tapasztalattal és jó kommunikációs készséggel rendelkező, önálló munkavégzésre képes, kreatív, ugyanakkor precíz munkatársat keres.

A mindennapi feladatokat támogató szoftverek ismerete, az irodai feladatok ellátása és a kiváló problémamegoldó készség alapelvárás.

Kérjük, a fényképes szakmai önéletrajzokat a barna@worldtravelshop.ro e-mail-címre küldjék.

Csak a személyes interjúra kiválasztott jelentkezőket értesítjük e-mailben vagy telefonon.

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefon-számon. (26263-I)

SÍRKERETEZÉSI munkákat, sírjavítást vállalunk mozaikból, gránitból, 30 év tapasztalattal, garanciával. Az augusztusban kötött szerződésekre 15% kedvezmény. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (26268)

A Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály közleménye

Az adó- és pénzügyi osztály **2025. szeptember 2-án 12 órai kezdettel** a Köztársaság utca 30. szám alatti székhelyén **nyilvános árverést szervez** az alábbi ingó javak értékesítésére:

– 1999-es Volkswagen Golf személygépkocsi, kikiáltási ár: 1.765 lej; 1999-es Opel Vectra személygépkocsi, kikiáltási ár: 1.253 lej; 2006-os Skoda Fabia személygépkocsi, kikiáltási ár: 6.085 lej; Trimble UX5 HP típusú térképező drón, kikiáltási ár: 35.676 lej. Az árak nem tartalmazzák a héát.

A pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelye 4. bekezdésének i) pontjánál szereplő előírások értelmében felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a meghirdetett ingóságokra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés időpontja előtt.

A fenti jogszabály 250. cikkelye 4. bekezdésének j) pontja, valamint 7. bekezdése értelmében a liciten való részvételhez az ajánlattevők legalább egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: a vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Dicsőszentmártoni Kincstárba az IBAN RO02TREZ479506701XXXXXXX számlára kell átutalni, címzett a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal, Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály, adószám 4322696 –, vagy banki garancialevelet a kikiáltási ár 10%-át kitevő összegről, az ajánlattevőt képviselő személy nevére meghatalmazást, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonossági igazolvány másolatát, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Az árverésről szóló közlemény kifüggesztésének időpontja: 2025. augusztus 22.

A közleményt kifüggesztik a Dicsőszentmártoni Adó- és Pénzügyi Osztály székhelyén, Vámosgálfalva, Kóródszentmárton, Radnót polgármesteri hivatalában, az adósok székhelyén, valamint megjelenik a Közpénzügyi Minisztérium weboldalán is.

Bővebb felvilágosítással a székhelyen, az adóbegyűjtő és végrehajtói irodában vagy a 0265/443-312-es telefonszámon szolgál Sándor Ioan pénzügyi ellenőr.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ szőlőprés. Tel. 0742-908-382. (26414-I)

ELADÓ Keps márkájú ¾-es zongora. Tel. 0365/881-922, 0774-990-803. (26425-I)

ELADÓ 2022/23-as vörösbor, 4 lej/liter. Tel. 0365/881-922, 0774-990-803. (26425-I)

LAKÁS

ELADÓ kétszobás lakás a főtér közelében. Tel. 0742-957-657. (26371-I)

KIADÓ garzon. Tel. 0771-030-778. (26416-I)

KIADÓ kétszobás tömbházlakás a Victor Babeş utcában. Tel. 0771-392-144. (26412-I)

KIADÓ a Grand Hotel mellett egy garzon igényesnek. Tel. 0742-679-659. (26430-I)

KÜLÖNFÉLÉK

RENDELÉSRE BÚTORT készítenek. Tel. 0748-691-858. (68310-I)

TAPASZTALT ápolónő idős beteg otthoni gondozását vállalja. Tel. 0775-347-890. (26422)

VÁLLALUNK háztetőmosást, festést, járda-, térkőtakarítást, -festést. Tel. 0774-574-527. (26257-I)

VÁLLALUNK fűnyírást, fakivágást, bokornyírást. Tel. 0770-621-920. (26258-I)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, és törmelékszállítás. Tel. 0749-543-104. (24110-I)

SÍRKÖVEKET, kereteket, sírfelelet, kriptát készítenk mozaikból, gránitból, letisztítást vállalok. Tel. 0756-392-031. (26398)

ELSZÁLLÍTUNK bútort, szemetet. Tel. 0749-644-922. (26341-I)

VÁLLALUNK külső-belső festést és szigetelést. Tel. 0749-644-922. (26341-I)

KŐMŰVESMUNKA, tetőjavítás, cserépforgatás, kerítéskészítés, saját anyagból is. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0754-300-481, 0722-137-529, Attila. (26367-I)

VÁLLALUNK ács-, famunkát, új tető készítését, felújítást, kisebb munkát, meszelést, festést, vakolást, szigetelést, egyebet. Tel. 0755-823-354. (26284)

Folytatódik a lomtalanítási kampány

Augusztus 25– 27. között a Tudor lakónegyedben lesznek kihe-lyezve a konténerek, az alábbi helyszíneken:

Ferdinánd király utca: az utca bejáratánál; a Poklos-híd közelében, *Ágacska utca:* a parkolóban, a felfelé vezető úton; *Merészség utca:* a Diamant-park közelében; *Termékenység utca:* az egykori kazánház közelében; *Munka utca:* a volt kazánház közelében; *Jövő utca:* a hulladékgyűjtő pontok közelében; *Harmónia utca:* a játszóterek közelében, a templom melletti parkolóban; *Barátság utca:* a volt kazánház közelében – áll a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján közzétett közleményben.

BÁRMILYEN típusú tetőfedést, kisebb javításokat, külső-belső munkálatokat vállalok. Tel. 0751-696-823. (26405-I)

LOMTALANÍTUNK, elszállítunk ócskavasat, kábeleket, fölöslegessé vált tárgyakat. Tel. 0770-620-599. (26427)

ÁCS-TETŐFEDŐ bádogos, munkát vállalok: tetőfelújítást, cserépfedést, bármilyen lemezfedést, ereszcstartorna-szerelést, kisebb sürgős javításokat, házak külső szigetelését is. Tel. 0759-570-885. (26385)

KIÜRESÍTÜNK lakásokat, régi házakat, elszállítjuk a fölöslegessé vált tárgyakat 3,5 t autóval. Teljes szolgáltatás. Tel. 0747-816-052. (26427)

SZAKEMBER vállal: tetőkészítést, kisebb javításokat saját anyagból is, bádogosmunkát, vakolást, meszelést, kerítéskészítést (vasból is hegesztünk), szigetelést, törmelékelhordást, kertek takarítását. 18% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0734-016-805, 0769-638-152, István. (26432)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk
DEÁK JÁNOSNÉ
szül. Hegedűs Sipoș Zsuzsánna
nyugalmazott tanítónőre halálának 15. évfordulóján. Békés nyugodalmat a miriszlói anyaföldben!
Lánya, fia, unokája, Izabella és családja. (26419-I)

„*Úgy voltál jó,
ahogy voltál,
csak még lennél,
csak még volnál!*”
Fájó szívvel emlékezünk augusztus 25-én a nyomáti születésű
SÓFALVI ANDRÁSRA
halálának 9. évfordulóján.
Emlékét őrzi szerető családja. (-I)

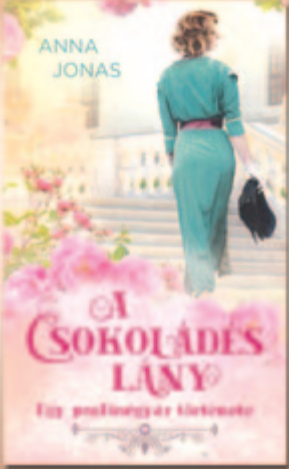
„Ki szívünkben él, nem hal meg soha”.
Szomorú szívvel és fájdalommal emlékezünk
VÉGH MIHÁLYRA
halálának első évfordulóján.
Emlékét őrzik szerettei. (-)

ELHALÁLOZÁS

„*Úgy mentél el, mint a madár,
Elköszönni már nem tudtál...*
*Tiéd a csend és a nyugalom,
Miénk a könny és a fájdalom...*”
Szomorú szívvel tudatjuk, hogy drága édesapánk,
id. BARTHA ANDRÁS
(Bandi)
életének 58. évében hirtelen elhunyt. Temetése 2025. augusztus 22-én 14 órakor lesz a református temetőben, református szertartás szerint.
Búcsúzunk tőle: fia, Dady, lánya, Andi, unokái: Jessi és Freya. (sz-I)

Fájó szívvel búcsúzom testvéremtől,
BARTHA ANDRÁSTÓL
(Bandi)
aki életének 58. évében hirtelen megszűnt élni. Temetése 2025. augusztus 22-én 14 órakor lesz a református temetőben, református szertartás szerint.
Búcsúzik tőle testvére, Laci és családja. (sz-I)

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Anna Jonas
**A csokoládés
lány**

Han Kang
Görög leckék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

12. VÁSÁRHÉLYI FORGATAG
2025. augusztus 27-31.
ÖSSZEKÖT MINKET!

KÖNYVUDVAR DUMA TÉR SZÍNHÁZ SPORTEFORGATAG
TÉKAFORGATAG FOLKUDVAR ICI SÉTÁNY BORKERT
KIÁLLÍTÁSOK KÉZMŰVES VÁSÁR EGÉSZSÉGFORGATAG
CSICSERGŐ CSALÁDI- ÉS GYERMEKPROGRAMOK

BAGOSSY BROTHERS COMPANY
SZIKORA RÓBERT ÉS AZ R-GO
DREAMFLOW • KONYHA • TITÁN
SZEDER • SÁRIK PÉTER TRIÓ

NE UNEŚTE!
27-31 august 2025

12. VÁLTOAREA MUREȘANĂ

TÂRG MEȘTEȘUGĂRESC VÁLTOAREA SPORTIVĂ EXPOZIȚII
PROGRAME PENTRU FAMILII ȘI COPII DISCUȚII LA MASĂ ROTUNDĂ
FOLCLOR LA VÁLTOARE GRĂDINA DE VINURI ALEA TINERETULUI
TÂRG DE CĂRȚI VÁLTOAREA SĂNĂTĂȚII VÁLTOAREA TELEKIANĂ

ETG Mureșului - Sponsor principal: FomCo, VOLT, M&S, Clini-fab, AGORA-SIV
ETG Mureșului - Sponsor principal instituție: JUDEȚUL MUREȘ, CONSILIUL JUDEȚULUI MUREȘ, PRIMĂRIA JUDEȚULUI MUREȘ, JUDEȚUL MUREȘ, JUDEȚUL MUREȘ, JUDEȚUL MUREȘ

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

Marosvásárhelyi Rádió Románia
96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

ZIUA GRĂDINII ZOO
ÁLLATKERT NAPJA

1964 - 2025
23 AUGUST 2025 AUGUSZTUS 2025.
61 ANI DE LA ÎNFIINȚARE - ALAPÍTÁS 61-İK ÉVFORDULÓJA

